

Máhka **Ebeq sáhnsahwe ahtebe** **ehwehne.**

Máhkawe Sarúsarama suwahpeqte áninéna téhtaré áwíq kéhre. We mó awíqmé Sóni Máhkae. Sísaga marakóipeq ména síwáhnorútaq Máhkawe peh mahbi míowe. We Páhnábása awahrah aní ména Píta séhréh atena anehe Páhnábásareq Porareq séhréh aritowe. Aroma kegá págege sansánsábé suwahbó púana Sísaga págegeue miraú arámpéhríyábé Máhkaga sehiranúwe. Aroma kegá mah pukú sáhnsahwe Sísane ehweh kawerue siahtebéra Sísansabé aiq pútare atageheéna Máhkaga sehiranúwe.

Máhkaga mah kawéq éhwéh **sehiranúwe.**

Sóni wání meri merini anínká irarú ehwehne.

(Mátíyu 3.1-12; Árúka 3.1-9,15-17; Sóni 1.19-28)

¹ Sísá Karáhéwé Manikáne ahninkáwá wíre. Kaweq ehwéh áwahewé

² Manikáne ehweh irarú ani wenáwíq Áísáiaga púkuipéq sehiranue mahraréna, Írátíáhro. Néne ehweh korerie anímé ah kawerinkeheéna ebeq eqmaróge.

³ We abatapi ména sawai sawaiéna mahraréna, Itene Wahnah sína ahmé aborisahro. Wene ah kaweraráhro inkehe úwe. *(Aisaia 40.3)*

⁴ Mah sehiránká irarinserah wání meri merini aní wenáwíq Sóni uworapeq ména ehweh teri

terinéna, Manikánka itene ahbabáqsabe kawerai-tankéhboq ahbabáq sansa sueq kaweqtaq míáhro. Itene ahbabáq sansa sueq kaweqtaq míéhrationmé wání meinie úwe.

⁵ Súría marakórápéqté kéreq Sarúsarama suwahpeqte kéreqka ómiga weba suwe. Su kegá sene ahbabáqsabe Maniká teawúwana Sóniga Sorana aroipéq wání meriuwe.

⁶ Sóniga kéhmane áyórate kogahnia aneraneratiowe. Áú arétí wene ayahbataq konahnatiowe. Tábahnkákáq sehenáhrabahnkákáq nówe.

⁷ Sóniga mahraréna, Inehe si anímé anotah aní ména íné kiotaigme aní míre. We anotah aní púana ínéga nirehunseraráq ména wene súu nahniáq pugereyabe íre awehrari aní múge.*

⁸ Ínéga peh wání mei meinonana wega Manikáne Awa náinkéhe úwe.

Sóniga Sísá wání meawu ehwehne.

(Mátíyu 3.13-17; Áruká 3.21-22)

⁹ Mitaqkake Sísaga Néhsara suwahpeq Kehrari marakórápéqté súwana Sóniga Sorana aroipéq Sísá wání meawuwe.

¹⁰ Meawuwana Sísaga wánípipeqté kiutaq tagówana sabonah sawekúwana Manikáne Awanka tunse kiboki tahnsanéna Sísaba márunsurahúwe.

¹¹ Márunsurahúwana íópeqté éhwéhnká mahraréna,
Are niruní nénáhní móne. Arensabé
nirutaboiruge úwe.

* **1:7:** Naho púkúwé “Manikáne O Ehwehne” ue púkuipéq mahraue karaire. Sóniga mahraréna, Inehe si anímé anotah aní ména íné kiotaigme aní púana wega ehweh irarínaraq íné ehiya míanie úwe.

Owainawanka Sísa áhwárawe tagó ehwehne.

(Mátíyu 4.1-11; Árúka 4.1-13)

¹² Manikáne Awanka Sísa meqmena abatapi móatowe.

¹³ Áhnte wehekáh 40 wehekáh Sísa mitaq míowana owainawanka weba séna Sísa ahabárinkeheéna áhwárawe tagéna áwíoqnówe. Sísa ménkámehnká míórabeq míowara íópeqté kégá weba séra séhréh atówe.

Sísaga Kehrari marákórápéq wene arambhiri áhwáró ehwehne.

(Mátíyu 4.12-17; Árúka 4.14-15)

¹⁴ Mó kegá Sóni karábúsiipéq átówana Sísaga Kehrari marákórápéq pokéna Manikáne kaweq ehwéh teri terinúwe.

¹⁵ Teriena, Ibora awehraq tanáhráq míre. Manikánka wahnah wahnahnime aiq wahtoni puaq itene ahabábq sueq kaweqtaq méq mah kawéq éhwéhnsábé aiq pútare aintáhro úwe.

Sísaga itaréitaré wéhyábé, Íné séniráhro ú ehwehne.

(Mátíyu 4.18-22; Árúka 5.1-11)

¹⁶ Sísaga Kehrari kawéhú ayehrápéq noguwara se ábárahre Ehntarureq Sáimónireq tagówe. Sáimóniwe mó awíq Pítæ. Se pah meyóya anité míóyansabé kahweraté wánípipeq uwe taga tagauyana tagówe.

¹⁷ Tagéna sensabé, Íné séniráhtao. Amahnága itega kahweraté uwe taga tagaéta pah meyehe. Mina óyanserah wehuke ínéba meriqmeta sighe. Minayabe íwáhnoriniboq séniráhtao úwe.

18 Séniráhtao úwara sene kahwe apubúue mitaq marera Sísá kéroýe.

19 Kéroýana Sísaga kure mó abaráhré Sébérine ahninkáwáraré síwíqmé Sémísireq Sónireq sene sípiipéq méra kahwewarí kaweq kaweruyana tagówe.

20 Tagéna Sísaga máhotao úwara mi abaráhrégá sibowáreq wereq arambehriu kereq sípiipéq suera Sísá kéroýe.

Sísaga owainawa kaqauwo ehwéhne.

(Árúka 4.31-37)

21 Segá Kápénéáma suwahpeq tunse ahrena ahrena wehekáh Sísaga momiwí nahtápéq kibekéna síwáhnorúwe.

22 Síwáhnoréna Mósísiga sehgióro ú ehweh síwáhnoro kegá síwáhnorunserah Sísaga íre miraúwe. Ahqáho. Wega págegeue síwáhnorú púara wene ehweh író kega áhtenuwe.

23 Áhtenuwana owainawanka subiqmaq subiqmarú aní momiwí nahtápéq míowana owainawanka iwíáh atowana anotahtaq mahraréna

24 Sísao, are Néhsara suwahpeqte aní móne. Arega itewe aneraitaníbo? Iubiq iuanie seno? Are Maniká míéhrabeq kaweqtaq mía míaóna aní móne. Arewe aiq tagaríoge úwe.

25 Úwana Sísaga owainawansabé awehgu atena wensabé, Ehiya mé we auwe pokúno atowe.

26 Auwe pokúno atowana owainawanka mi aní kúrugúru atena kareéna we auwena pokúwe.

27 Pokúwara ómi míó kega anotah ahténéra ehmuniq éhmúníréra, Aneqpomo? O ehweh míre.

Anotah wahnáh ánínká síwáhnori serahnéna Sísaga págege ehwehnue owainawankákáqsábé, Miraoro i puara sega wene ehweh apubúue íráhwe uwe.

²⁸ Moke Kehrari marákórápéq Sísaga éhweh apubúue mitaq teri mahtaq terinuwara írówe.

Sísaga Pítane ahrahnawa kawerato ehwehne.

(Mátíyu 8.14-15; Árúka 4.38-39)

²⁹ Sísareh Sémísireh Sónirehga Asiu kené momiwí nahtápéq suera kure Sáímónireq Ehntarureqne nahupeq kibekuwe.

³⁰ Sáímónine ahrahnawa osoro awahréna máhriqtaq míowara míó kega Sísaga apubúue teawúwe.

³¹ Teawúwana Sísaga weba séna ayahnkara táhtoqme iriatowana kaweragúwana táhutahuq tíwe náriuwe.

Sísaga áhnte awáhré ké kawerarito ehwehne.

(Mátíyu 8.16-17; Árúka 4.40-41)

³² Mi wehekáh íó tupekútaq wehekeqká ómi awahre kereq owainawanka subiqmaq subiqmarú kereq meriqmera Sísaga mórítówe.

³³ Mi kehiná suwahpeqte kégá ómi méhpeh sahuríówe.

³⁴ Sísaga áhnte awahreu ke kaweraritena áhnte owáínáwámárí kaqsuowe. Owainawamarínká Sísaga tagaríó púana wega se ehiyansá aritowe.

Sísaga Kehrari marákórápéq kure kaweq ehweh teriu ehwehne.

(Árúka 4.42-44)

³⁵ Ahyahbinkerotaq Sísaga iriwe ména mitaq suena abatapi kowéna Manikánsabe púrerúwe.

36 Sáimónireq wene iyahnaboreqka koanebahréra

37 Sísá tagéra wensabé, Ómi kegá arensabé anebahrowe teawúwe.

38 Teawúwana Sísaga sensabé, Mó ke suwahpeqkákáq ehweh teriníboq pokonehe. Terinieéna tumióge úwe.

39 Sísaga moke Kehrari marákórápéq noginieéna pokéna Asiu kené momiwí nahmáritápéq ehweh teriena owainawamarí kaqsuowe.

*Sísaga anotah naonkákáq áni kawerato ehwéhne.
(Mátíyu 8.1-4; Áruká 5.12-16)*

40 Anotah naonkákáq ánínká Sísaba séna áhtenú púana arehunseraráq ména Sísansabé pagu pagunéna, Are awahbáhnaraqmé kaweraintahráhone úwe.

41 Úwana Sísaga wensabé arutaboiratena ayahnkahkahrue wenaneq táhtorena wensabé, Aiq mirinauge. Are awaho ani miahno atowana

42 mina irarútaq wene náonaba apubúue wagúwana kaweragúwana

43 Sísaga eqmaranaútaq wensabé, Írátiahno.

44 Mó ke teríneho. Írakaumo. Manikáne ehweh mibeq mahbeq aitéh ánipá pokue arene anonka móreawo. Are awaho ani úkire igehboq Mósísiga irarúnserahnue Manikánsabe titirúno éna apubúue eqmaq auwowe.

45 Eqmaq auwowana kaweragú aninká pokéna kawerato ehweh mitaq teri mahtaq terinúwara áhnte kegá írówe. Áhnte kegá író púana Sísaga mó ke suwahpeq íre korahúwe. Írakaumo. Peh

abatapi kowíowara mó marákórápéqté kéreq mó marákórápéqté kéreq áhnte kegá mitaq weba suwe.

2

Sísaga aiayah pukia ání kawerato ehwehne.

(Mátíyu 9.1-8; Árúka 5.17-26)

¹ Sísaga táhmaro wehekáh ména mitaq suena Kápénéáma suwahpeq kouwekúwara wene nah-tapeq míéhre mitaq teri mahtaq terinuwara írówe.

² Irera áhnte kegá weba sáhatíowara kígíúnsabe mó kegá méhpeh íre míahrahuwana Sísaga kaweq ehwéh teriuwe.

³ Itaréitaré ánítógá aiayah pukia ání sehgiwera weba suwe.

⁴ Séra ahtapeq kutaq áhnte wehekéqká nahupeq kígíúnsabe sega Sísaba íre kioráhéra nahnsorapéq kire Sísane ayahqñonsoraq abogéh piruqmarera abahrabahrútaq aiayah pukia ání wene máhriqkakáq sehitaqmaqme meqmera Sísá míorabeq márúnátówe.

⁵ Segá iwíáhéra, Sísaga kaweratanawire iwíáhuwana wega sene iwíáh tagéna aiayah pukia ánínsábé, Náníbáq móne. Arene ahbabáq aiq kaweratóge úwe.

⁶ Úwara Mósísiga sehgióro ú ehweh síwáhnoro kegá tútuue méra sirupipeq iwíáhéra,

⁷ Mi ehwéhmé aneqsabé irariro? Manikánsabe íre kaweq ehwéh atéhre. Ahbabáqsabe insega kaweraritahráhiro? Manikánka webataq wehukene ahbabáqsabe kaweraritahráhire iwíáhuwe.

⁸ Sísaga sene sirupipeqté iwíáh wene arupipeq tagéna sensabé, Itewe aneqsabé mira iwíáho?

9 Aiayah pukia ánínsábé aneq ehwéh teaw-inínkono? Arene ahbabáqsabe kaweratóge teaw-inínkono? Are irigue arene máhriq mewe ah nogo teawinínkono? Íre págege ehwéh mé ahnabo?

10 Íné wehukení úku anínká mah marákó marákó wehukene ahbabáq kaweraritahráhuge. Sokigi ainíboq tagaríáhro éna aiayah pukia ánínsábé,

11 Teawiníboq iro. Iriq arene máhriq mewe arene nahtapeq pokúno úwe.

12 Pokúno úwana irigue wene máhriq apubúue mewena pokúwara ómi míó kega tagéra áhtenue Manikánsabe íwíáh íwíáh atera, Mahna tahnsa morá ibora tagóne uwe.

Sísaga Áríwáinsabé, Íné séniro ú ehwehne.

(Mátíyu 9.9-13; Áríka 5.27-32)

13 Sísaga Kehrari kawéhú ayehráq mó kúwara ómi míó kega weba sáhatíówana Manikáne ehweh síwáhnorúwe.

14 Sísaga mitaq suena ahtapeq nogutaq táhkísi moné meyo aní wenáwíq Áríwái tagówe. * Áríwáiwe Ápíásane ahninkáwá táhkísi moné meyo nahtápéq tútuue míowana Sísaga wensabé, Íné séniro úwana Áríwáiga irigue kérowe.

15 Áhnte táhkísi moné meyo kereq mó ahbabáq kereqka Sísá kéro nsabe Sísaga Áríwáine nahtapeq táhutahurútaq mi kegá Sísareq we kéro kereq táhutahuruwe.

16 Táhutahuruwara Mósísine ehweh síwáhnoru Péhrasi kegá minayabe tagéra Sísá kéro keyabé

* **2:14:** Mátíyuwe mó awíq Áríwáie. Mátíyu 9.9 tagáhnno.

kasenára, Sísawe aneqsabé táhkísi moné meyháh kéreq ahababáq kereq moráráq táhutahuriro uwe.

¹⁷ Uwana Sísaga mi ehwéh irena sensabé, Sótegha awaho wehuké máráhsíni íre náriasa peh morá awahre ke náríre. Mina inserah ínéwé kaweqtaq miáh ké séhréh aritanieéna íre suge. Peh ahababáq ke kaweraritanieéna suge úwe.

Sísaga táhutahuq awehriro sansánsábé síwáhnorú ehwehne.

(Mátíyu 9.14-17; Áruká 5.33-39)

¹⁸ Sóni kéro kereq Péhrasi kereqka táhutahuq awehriutaq wehukega Sísaba séra kasenára, Sóni kéréh kéreq Péhrasi kérérah kéreqka táhutahuq awehriowara aneqsabé are kéréh kéga íre awehrioo uwe.

¹⁹ Uwana Sísaga sensabé pabeqme ehwéh teriena, Pahuwirotaqmé o menáhwé wene iyahnabo ba miéhtáqmé táhutahuq awehrioo? Írakaumo.

²⁰ Mókake o menáhwé seba íre míahnaraqmé mi tanáhráq wene iyahnaboga sirutaboirára táhutahuq awehrigehe úwe.†

²¹ Sísaga mó pabeqme ehwéh mahraréna, Wehukeníká nahonáh sáhkétí kawerinieéna o ambántaráté íre párúwe kawerire. Miraitaq tahirímé nahonáh sáhkétí subanki irino.

²² Wehukeníká o nahníáq sera ano naho naho méméné áúyahwa antehyápípeq íre ahkíre. Miraitaq tahirímé sera anonka muinaraq nahonáh antéhyá tapoagirana sera ano marakóraq antigi irino. Wehukeníká o será ano o antéhyápípeq

† **2:20:** Mi ehwéh áwahewé aigarápéqté éhwéh Mátíyu 9.15 tagáhno.

ahkíre. Wehukega ahkírataq mi tehtáre náneqme kawerue kanae. O será anome kawerue kanae. Antehyamé moq kawerue kanae úwe.‡

Sísaga ahrena ahrena wehekáhnsábé arambehriéyabe irarú ehwehne.

(Mátíyu 12.1-8; Áruká 6.1-5)

²³ Ahrena ahrena wehekáh Sísareq we kéro kereqka páréti mirao naneq será sotápéq kótaikutaq we kéro kega mi será késabariqme késabariqmeue kuwe.

²⁴ Kuwara Péhrasi kegá Sísansabé, Are kéréh ké tagáhno. Ahrena ahrena wehekáh íre mirao sansámé sewe aneqsabé mirao uwe.

²⁵ Uwana Sísaga sensabé, Itewe Manikáne púkuipéqté séhírámé Tébitireq we kéro kereqka tabonahéra sirupibiútaq mirau sansámé íre sáhnsahwe ahtebaho?

²⁶ Wehukení wenáwíq Ábíátawe Manikáne ehweh mibeq mahbeq arito aní míotaq Tébitiga Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhúpéq kibekéna Manikánka tagankeheéra máró paréti mewe néna we kéro ke náriuware sega moq nowe. Mósísine ehweh irarunka mi parétiwé pehipéqté kegá íre nah nanere. Peh morá Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kegá nahrahowe ire. *(1 Samuel 21.1-6)*

téga mi sehirá íre sáhnsahwe ahtebaho úwe.

²⁷ Sísaga Péhrasi keyábé mó mahraréna, Ahrena ahrena wehekáh ko púana Manikánka wehuke miraroo? Írakaumo. Wehuke míó púana ahrena ahrena wehekáh mirarowe.

‡ **2:22:** Mi ehwéh áwahewé aigárápéqté éhwéh Mátíyu 9.17 tagáhno.

28 *Íné wehukení úku anínká ahrena ahrena wehekáhnkákáq wahnah wahnahnuge úwe.*

3

Sísaga ahrena ahrena wehekáh sawenkahnia áyáhnkákáq ání kawerato ehwehne.

(Mátíyu 12.9-14; Árúka 6.6-11)

¹ Sísaga Asiu kené momiwí nahtápéq mó kibekúwana sawenkahnia áyáhnkákáq ání míowe.

² Míowara Péhrasi kegá Sísaga ehweh ataneheéra ahrena ahrena wehekáh Sísaga mi aní kaweratan-abiramo éra ebitiówe.

³ Ebitiówana Sísaga sawenkahnia áyáhnkákáq ánínsábé, Ínéba sewíahno éna ebitió keyabé,

⁴ Mósísiga sehgióro ú ehwehnikáwé ahrena ahrena wehekáhnkákáq anere teiro? Wehuke kaweraritanéhnkono? Íre kaweraritanéhnkono? Wehuke séhréh aritanéhnkono? Subiq suanéhnkono úwara se ehiya míówe.

⁵ Se sawenkahnia áyáhnkákáq ánínsábé íre sirutaboiria sirupipeq págegeunsabe Sísane arupipeq umeh agúwe. Umeh agúwana wega se ebitáwéna abiahnsa aritena sawenkahnia áyáhnkákáq ánínsábé, Arene ayahnkara obariro úwana wene ayah obarirowana kaweragúwe.

⁶ Kaweragúwara Péhrasi kegá tueague Érótime iyahnaboreqka momiwíue sío síoéra, Sísawe árahuwe subiq suanéhnkono uwe.

Káwehu ayehráq áhnte kegá momiwíu ehwéhne.
(Árúka 6.17-19)

7 Sísareq we kéro kereqka mitaq suera káwehu ayehráq pokuwara áhnte Kehrari marákórápéqté kégá we kérowe.

8 Kehrari marákórápéqté kéreq Súría marákórápéqté kéreq Sarúsarama suwahpeqte kéreq Írúméa marákórápéqté kéreq Táíya suwahpeqte kéreq Sáíróna suwahpeqte kéreq Sorana aroipéq seberaebéqté kéreqka áhnte kehinánká Sísaga miraúnsabe irera weba suwe.

9 Áhnte kegá sunsabe Sísaga we kéro keyabé, Áhnte kegá pagunúéhboq sípi wahtotaq mewe sero úwe.

10 Áhnte awahre ke kaweraritonsabe moke mó awáhré kégá Sísá táhtoraneheéra pehentáwe sunsabe Sísaga we kéro keyabé mi ehwéh teriuwe.

11 Owainawamarínká Sísá tagéra wensabé áhreu puara arehunseraráq méra anotahtaq mahraréra, Are Manikáne ahninkáwá wóne uwana

12 Sísaga sensabé abiah matawéna, Íné éhweh irariyehboq ehiya míáhro úwe.

Sísaga we kéro ke omaq sito ehwehne.

(Mátíyu 10.1-4; Árúka 6.12-16)

13 Sísaga sáwéhrapeq pokéna wega omaq siteyabe awahbó ke síáhrabúwara weba kíúwe.

14 Kíúwana airápété téhranité weba míageheéna omaq sitowe. Sensabé eqmaro kee síwíraritena mi kegá ehweh koreri terinigeheéna omaq sitowe.

15 Sega owainawamarí kaqsuageheéna págege atena omaq sitowe.

16 Wega omaq sito kewe Sáímóniwe mó awíq Pítae ue áwíratena

17 se ábárahre Sébérine ahninkáwáraré Sémísireq Sónireqسابé Póánégie ue síwíraritowe. Mi awíq áwahewé puruburu anité tahnsane ue síwíraritowe.

18 Ehntaru, Pírípi, Pátórómíyu, Mátíyu, Tómáhsi omaq sitena Sémísi Ápíásane ahninkáwá omaq atowe. Sáimóniwe we Kénáni marákórápéqté ánínseq Táriásareq omaq sitowe.

19 Súrása we mó awíq Ísíkáríóti Sísane naruo kow-eriranaú anínseq omaq sitowe.

Owainawanka Sísá séhréh atéhre éra péhe éhwéh iraru ehwéhne.

(Mátíyu 12.24-32; Árúka 11.14-23, 12.10)

20 Sísaga nahupeq kibekúwara áhnte wehekéqká weba mó kiranéhnatíowe. Mitaq kígíunsabe Sísareq we kéro kereqka íre táhutahurorahuwe.

21 Sísá awahrahga minayabe írótaq, We uwoy-ansa aní úkire éra we koweraneheéra suwe.

22 Sarúsarama suwahpeqte Mósísine ehweh síwáhnoro kegá seye náhenéra, Pésébúri, owainawane wahnahnka Sísá págege atena séhréh atéh púana Sísaga owainawa kaqsuahráhire éra ehmuníq éhmúníruwe.

23 Ehmuniq éhmúníruwana Sísaga sensabé, Ínéba sewíáhro éna pabeqme ehwéh mahraréna, Owainawanka wewe árahue kaqsuankéhbo?

24 Wahba marákórápéqté kegá seye ebehirataq sainkoneherawoe. Minayabe se págegeue morá ké íre míahrahowe.

25 Sensuwahrahreq seye ebehirataq sainkoneherawoe. Minayabe se págegeue morá ké íre míahrahowe.

26 Owainawanseq wenawahrahreq ebehotaq tahirímé se sainkéra págegeue morá ké íre miahraho irino.

27 Wehukenínká ayahnsa kira wéhné ménsámehnsá meyanieéna wene nahupeq pehipi íre kibekorahire. Írakaumo. Ebeqme wega ayahnsa kira wéh táhtoqme táhru táhruarena anehe wene nahtapeqté ménsáméhnsá pehipi meyahráhire úwe.

28 Sísaga mó mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Ahbabáréna Manikánsabe abehq éhwéh atáh kéwé Manikánka mi ke kaweraritahráhéna mi ahabábáq íre ahreraq matiankehe.

29 Peh morá Manikáne Awansabe abehq éhwéh atéh ánimé Manikánka mi aní íre insahwé atankéhe. Mi ahabábáq peh ahreraq matiankehe úwe.

30 Segá, Owainawanka Sísá séhréh atéhre unsabe Sísaga mi ehwéh irarúwe.

Sísane anowaréh ábákawaréhwe inseréhbo i ehwéhne.

(Mátíyu 12.46-50; Áruká 8.19-21)

31 Sísane anowareq ábákawaréhreqka séra máhpeq iriwe méra mó keyábé, Sísansabé, Mahbeq tuo teawéro uwe.

32 Uwara áhnte wehekéq weba sáhatawéra wensabé, Arenanoreq arenábáqmarinseq máhpeq méra arensabé áhrabowe uwe.

33 Uwana Sísaga sensabé, Náinoreq náníbáqmarinseq inseréhbo éna

34 weba sáhátío ke tagéna, Itewe náinoreq náníbáqmarinseq móe.

35 Maniká awahbeh arámbéhrí mirao kewé náníbáqmari móe. Náinahnoreh wóe. Náinoréh wóe úwe.

4

Ayu suitabéyabe pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 13.1-9; Áruká 8.4-8)

¹ Sísaga káwehu ayehráq tunse mó síwáhnorúwe. Síwáhnorúwara íregárita q weba sáhatió púana wega wánípipeq ko sipíipéq kibekue tútuue míowe. Tútuue míowara moke míó kega arahwéraq míówana

² wega áhnte pabeqme ehwéh síwáhnorúwe.

³ Síwáhnoréna, Teiníboq írátíáhro. Ayu suitabé aninká ayu suitabanieéna pokire.

⁴ Suitabehta q mó ayú ahta q megirana kabaranka sésiq nehre.

⁵ Mó ayú kirura q megirana pehgári q marákó kéh púana mi ayú apubúue kiapoue kíréhre.

⁶ Anotah patáhita q tamurupague ánú q piéh púana ehyatagire.

⁷ Mó ayú náwe tarúitá q megirana náwe kirena kárígariirana íre kawerue kíréhre. Minayabe sera íre íyéhre.

⁸ Mó ayú kaweq marákórá q megirana kiapoue kirena áhnte será íyéhre. Mó ayú 30 íyéhrana mó ayú 60 íyéhrana mó ayú 100 íyéhre.

⁹ Íre parosa áhréáká q kéo, kawerue íráhro úwe.

Sísaga ayu pabeqme ehwéh áwahe pahsuo ehwéhne.

(Mátíyu 13.10-17; Áruká 8.9-10)

10 Áhnte kegá íre míótaq airápété téhraníte Sísá kéro kereq mitaq míó kereqka pabeqme ehwéhnsábé áwahe kasenuwe.

11 Kasenuwana Sísaga sensabé, Manikánka wahnah wahnahnirabeqte éhwéhmé áwahe ite sokigi aiena mó ke peh pabeqme ehwéh teri terinuge.

12 Minayabe mó kegá siuranka tagéra sirupipeq íre tagariahrahowe. Sene siahrega irera sirupipeq íre írátiahrahowe. Minayabe sene ahbabáq sansa peh kéhrana Manikánka sene ahbabáq íre kawer-aritena peh ahrreraq matiankehe úwe. (*Aisaia 6.9-10*)

Sísaga moke pabeqme ehwéh teriunsabe irarú ehwehne.

(Mátíyu 13.18-23; Áruká 8.11-15)

13 Sísaga sensabé mó mahraréna, Ite mah pabéqmé éhwéh íre iraho? Mó pabeqme ehwéhmé árahue iranéhbo?

14 Ayume Manikáne kaweq ehwéhne. Ayu suitabé anínká mi kawéq éhwéh teri terinire.

15 Ahtapeq megi ayúme wehukega Manikáne ehweh íráhwana owainawanka sirupipeqté mi ehwéh apubúue seaebóire.

16 Kiruraq megi ayúme apubúue kiapoinserah wehukega Manikáne ehweh irera sirupipeq eyoyóera apubúue kowe atáhwe.

17 Manikáne ehwehnka sirupipeq íre ánú píéhnsábé pehgáriq tanáhráq sehgiówe. Manikáne ehweh sehgiónsábé mó kegá siwíoqnahwana íre kaweq sunúq sire. Mi tanáhráq sega apubúue túbáh agéra Maniká áúwáhwe.

18 Náwe tarúítáq megi ayúme wehukega Manikáne kaweq ehwéh irera sehgionehe íwíáhéra

19 mah marákó marákóipéqté náneqšabé iwíáh kikiréra sene áhnte matíáh ménsáméhnsánsábé sirutaboirowana mó mensáméhnsánsábé aigará pabekire. Náwe soagirana sera íre íyéhmé mi kegá Maniká awahbeh sansá íre sehgiowe.

20 Kaweq marákóráq megi ayúmé wehukega Manikáne ehweh irera sirupipeq tábúsoqme iwíáhowe. Kaweq marákóráq kaweq será íyéhnserah sega mi ehwéh sehgiera Manikáne arambehri kawerue miraowe. Kawerue miraéra mó kegá 30 tahnsá árámbehriowara mó kegá áhnte 60 tahnsá kaweq arámbehriowara mó kegá peh íregáritaq 100 tahnsá áhnte kaweq arámbehriowe úwe.

Sísaga téhreh naneq íre akariaráhnsábé pabeqme irarú ehwehne.

(Árúka 8.16-18)

21 Sísaga sensabé mó mahraréna, Áráhmu mewe setaq eheq maraho? Antehyatáté áráhmu íre akariaráhwe. Máhriq tahbé tehnopeq íre maráhwe. Írakaumo. Kaweruwe téhrankeheéq peh tahberapeq maráhwe.

22 Amahnága moke kopípeq kéh náneqme mókake ábóraq kanae. Moke akariuríéh náneq moq ábóraq kanae.

23 Íre parosa íáhréákáq kéó, kawerue íráhro úwe.

24 Sísaga sensabé mó mahraréna, Itega íréhra ehwéh iwíáhue íráhro. Itega mó ke náríranserah Manikánka mina tahnsanue náinkéhe.

25 Matíéh ání Manikánka mó náwinkéhe. Íre matíéh ánímé Manikánka wene pehgáriq naneq meyankéhe úwe.

Ayu kíréhnsábé pabeqme ehwéhne.

²⁶ Sísaga mó mahraréna, Manikánka wahnah wahnahnime wehukenínká ayu marakóipeq suit-abehnserahne.

²⁷ Inokáhpeq sugayugaéna ahbiahipeq irigéna wene arambehirana ayume kiapoue kíréhre. Kiapoue kíréh sánsámé suitabeh anínká íre ahte-behre.

²⁸ Marakóga mirainka ménsámehnsá kirena íyéhre. Ebeq ánáh kiapoue kirena anehe sera iyena nera kéhre.

²⁹ Ménsámehnsá nera kéhtáq pokatate serame apiwe meyháwe. Nera kéh púara apiwe meyháwe úwe.

Pehgáriq ayúnsábé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 13.31-32; Áruká 13.18-19)

³⁰ Sísaga mó mahraréna, Manikánka wahnah wahnahnime aneq tahnsáne teinínkono? Minayabe aneq pabeqme ehwéh teinínkono?

³¹ Manikánka wahnah wahnahnime sotápéq uqmaréh ayu tahnsane. Mi ayúmé íre mó sotápéqté ayú tahnsane. Írakaumo. Mi ayúmé pehgáriq ayúne.

³² Wehukenínká mi pehgáriq ayú wene sotápéq uqmatairana kirena anotah awánká úkéna moke mó mensáméhnsá kiotaikire. Awankánirana anotah ayáhnáwé kéhrara kabaramarínká ayahnaweraq surahéra sene nah mitaq áhpeq píáhwe úwe.

Sísaga peh pabeqme ehwéh teriuwe ehwéhne.

(Mátíyu 13.34-35)

³³ Sísaga áhnte mina tahnsa pabeqme ehwéhne Manikáne ehweh teriuwe. Sirupipeq mi ehwéh iwíáhue irahráhunserahnue teriuwe.

³⁴ We kéro keyabé epéq moke pahsuqme síwáhnoréna peh mó keyábé pabeqme ehwéh teriuwe.

Sísaga irarúnka sóiriq táqnáigú ehwehne.

(Mátíyu 8.23-27; Árúka 8.22-25)

³⁵ Mi wehekáh tupekinaútaq Sísaga we kéro keyabé, Káwehu seberaebéq pokonehe úwara

³⁶ we kéro kega mibeq sáhurió ke suera Sísá mío sipí kéwewera Sísá meqmera kuwe. Mó sipíwárínkákáq moraráq kuwe.

³⁷ Anotah sóirírúwana wánínka sípiipéq kiegambeh agu aguúwana sípiipéq wání obenkíkinaútaq

³⁸ Sísawe sípi ambarupéq ayahqno kunubaraq sugowe. Sugowara sega Sísá iriatera wensabé, Íwáhnoraníno, ite wánípipeq pukonehe únayabé anetaníbo íwíáhono uwe.

³⁹ Uwana Sísaga irigéna sóiriqsabé, Táqnáigúno éna wánínsabe, Pehwehrue mé túbáh agúno úwana sóiriqka táqnáigúwana wánínka moq túbáh agúwe.

⁴⁰ Túbáh agúwana wega sensabé, Aneqsabé áhreoo? Aneqsabé ínénsabe íre aiq pútare aintaho úwara

⁴¹ sega anotahtaq áhreéra seye náhenéra, Mah anímé insebo? Sóiriqkakáq wánínkakaq wene ehweh íréhre uwe.

5

Sísaga owainawamarí kaqsuo ehwéhne.

(Mátíyu 8.28-34; Árúka 8.26-39)

1 Sísareq we kéro kereqka sípi kéwewera kure Kehrari kawéhu seberaebéq Kérása kené marakórápéq kuwe.*

2 Sísá sípiipéqté tueagúwana mibeqté ánimé owainawanka subiqmaq subiqmarú aninká wehuke maisia ónámáripéqté séna weba súwe.

3 Mi aninká maisia ónámáripéq kaegaeuwara wehukega wene aigárátáq ayahnkaratáq séniraté táhru táhru aruqaruruwana suraqsu suraqsurú púara íre saiqnariahrahawe.

4 Wene ayahpíte séní sabirue surasuq sura-suréna wene aigárápité séní piteruq piterurúwe. Segá táhtorótaq íre ambubu atiahrahawe.

5 Inokáhpeqkakáq wéhékáhnkakaq ahriahri we maisia ónámáripéqté sáwéhrapeqté kare kareéna kenkawéhrate wene anonka amurúruqme kirasuq kirasurúwe.

6 Sísaga sípiipéqté kiuwana mi aninká móbeqte we tagéna pehbeheráh weba sure wensabé áhtó púana arehunseraráq sewíowe.

7 Sewéna kareéna, Sísao, are íópeqté Manikáne ahninkáwá wóne. Aneraintaníbo? Íópeqté Manikánka tagaríéhtáq níeraníneho úwe.

8 Sísaga wensabé, Owainawano, we auwe pokúno atonsabe mi ehwéhnsábé kareúwe.

9 Kareúwana Sísaga wensabé, Arenáwíq tenio úwana mi aninká, Ite áhnte miónayabé néníwíq Íregáritare éna

10 Sísansabé, Ite mahtaqté kaqme íre wahto eq-maq iuwehneho úwe.

* **5:1:** Kérása marakó mó awíq kéhre. Mátíyuga sehiranú pukúipéq marakó awíq Kárarae kéhre. Mátíyu 8.28 tagáhno.

11 Wahtotaq sáwéhrapeq íregáritaq poeráhqká náwe sahtaqme nowara

12 owainawamarínká Sísansabé, Mi poeráhqmáripá eqmaq iuwo éra, Póeráhqne sirupipeq míanehboq ite pokoro aito éra pagu pagunuwe.

13 Pagu pagunuwana Sísaga kowe aritowara owainawamarínká wehukení auwera póeráhqmariné sirupipeq kowíowara 2táhúséni (2,000) póeráhqmáriná sáwéhrapeqté pehbeheráh tunse mentúpipeq wánínkuwe pukuwe.

14 Póeráhqtaq wahnahnu kegá tagéra pehbeheráh pokue sotápéq míó kereq sene nahtapeq míó kereq koreríúwara seraganeheéra suwe.

15 Sísaba suwana owainawamarí kaqauwo aninká kaweq iwíáhorahéna aneranerue tútuue míowara su kegá tagéra áhreuwe.

16 Áhreuwara tago kegá kawerato ehweh su ke teriera póeráhqmari puku ehwéh teríúwara

17 sega Sísansabé, Itene marakó sue pokúno éra pagu pagunuwe.

18 Sísá sípiipéq kiasague pokinaútaq owainawamarí kaqauwo anínká wensabé, Íné are kéraníe úwe.

19 Kéraníe úwana Sísaga ahqáho atena wensabé, Arenawahpeq pokue íné arene Wahnahka arensabé nirutaboírue kawerató éhwéh arenawahrah korerio úwe.

20 Úwana wega pokue Tékápórísa marákórápéq mó ke suwahpeq mó ke suwahperue Sísaga we kawerato ehweh koreri terinuwara moke író kega áhtenuwe.

Sísaga awahre iní kaweratená ahrari oganúq ato ehwehne.

(Mátíyu 9.18-26; Árúka 8.40-56)

²¹ Sísaga sípi kéwewena kure Kehrari kawéhú seberaebéq seuwekúwara áhnte wehekéq weba sáhuríówe. Káwehu ayehráq míówana

²² Asiu kené momiwí nahtápéqté wáhnáh ání Sáírúsaga mitaq séna Sísá tagéna áhtó púana wene aigárápí káuqmunue arehunseraráq ména wens-abé,

²³ Nániyahu pukinaire. Wenaneq koráhtoréhnana kaweraginkehboq máho. Oga míankehboq máho éna pagu pagunúwana

²⁴ Sísaga we kérowe.

We kérowara áhnte kegá moráráq kure Sísá kú ahtápéq we pehentáruq we pehentárurue kuwe.

²⁵ Awahre iní kure airápété téhtaré ópéq áhnte opéq wene korahq íre taraqnágia peh tuerueúwe.

²⁶ Peh tuerueúwana wega áhnte sotéh kébá poku pokuúwara sega we áhnte érawúwana wene móne sinsinue parabaruowana íre kaweragúwe. Írakaumo. Anotah íroke awáhréúwe.

²⁷ Mi inínká Sísá éhweh irena áhnte kegá moráráq kutaq

²⁸ wewe náhenéna, Íné peh wene korósi koráhtoráhnaraqmé kaweraintankéhe úwe.

²⁹ Áhnte wehekéqká kígiúwana awahre inínká Sísá anehepeq sure wene korósi koráhtorowe. Koráhtorowana wene korahq apubúue taraqnágúwana wene arupipeq iwíáhéna, Íné aiq kaweraintéhre úwe.

30 Úwana Sísaga iwíáhéna, Ínéga inse kawerau- wogo éna pabeqme, Néne korósi insega táhtorehro kasenúwe.

31 Kasenúwara we kéro kega Sísansabé, Áhnte kegá are paguno púah aneqsabé, Néne korósi insega táhtorehro eno uwe.

32 Uwana Sísaga táhtoro aní taganieéna aurankaúwe.

33 Kawerato ininká, Íné aiq kaweraintéhre éna áhre iransánéna Sísaba sure arehunseráráq sewéna moke teawuwe.

34 Teawuwana Sísaga wensabé, Náinahnoo, arega aiq pútare aintahnaga kaweratóge. Are awaho ani míaniewóne. Pehwehrue pokéwahno úwe.

35 Pehwehrue pokéwahno úwara wahnah aniné nahtapeqté táhmaro kegá sure abowansabé mahraréra, Areniyahu aiq pukire. Aiq puki puah síwáhnori anínká sinsabé ahqáho ato uwana

36 Sísaga sene ehwehnsábé íre iwíáhia abowans- abé, Íre áhreúno. Peh aiq pútare ainto éna

37 áhnte we kéro keyabé, Mahtaq míáhro aritena peh morá téhq abaráhré Sémísireq Sónireq mó aní Pítareq meriqmena pokúwe.

38 Pokue mi wahnáhné nahtapeq sutaq irobibiu ke tagówara áhnte ibiséra anotah ibitúnátúnánuwe.

39 Ibitunátúnánuwana Sísaga nahupeq kibekéna irobibiu keyabé, Aneqsabé áhnte ehwehnéq ibitunátúnánoo? Mah ahráí íre airaiq pukia peh sugéhre úwara

40 sega awiréh atówe. Awiréh atówana Sísaga ómi mío ke máhpeq kaqsuena mi ahráriné anoiboreq we kéro kereq meriqmena ahrarine máhriqtapéq pokúwe.

⁴¹ Pokéna wene ayahnkara táhtotawéna wewene ehwehtaḡ mahraréna, Tarita kumie úwe. Tarita kumie úmé, Ahrario, ínégá teawúge. Irigúno úwe.

⁴² Irigúno úwana wega apubúue irigéna ah noguwe. Mi ahráriné ópeqme airápété téhtaré ópéḡ míotaḡ pukuwana Sísaga iriatowe. Iriatowara tago kegá áhtenuwana

⁴³ Sísaga sensabé, Mó kegá íréhboḡ íre teriéro éna wenanoibonsabé, Iteriyahu táhutahuḡ náwétáó úwe.

6

Néhsara suwahpeḡte kéḡá Sísansabé suwahrió ehwehne.

(Mátíyu 13.53-58; Áruká 4.16-30)

¹ Sísaga mitaḡ suena wenawahpeḡ pokúwara we kéro kega kérowe.

² Ahrena ahrena wehekáh Sísaga Asiu kené momiwí nahtápéḡ síwáhnorúwara áhnte író kega áhtenuwe. Áhtenéra mahraréra, Wegá irari ehwéhme ehḡte ehwéhpo? We árahue ahtebia ání úkurairo? Wegá ótaḡ sansámárí árahue mirairo?

³ We peh nah pe tagariéh ání míre. We Máhriáne ahninkáwá wíre. We Sémísireh Sósépareh Súrásareh Sáimónirehne siwahwá wíre. Wenanahnoreh mah-taḡté ánimárí móe éra wensabé abiahnsa atówe.

⁴ Abiahnsa atówana Sísaga sensabé, Manikáne ehweh irari anínsabé mó ke suwahpeḡte kéḡá iwíáh iwíáh atáhwe. Peh morá wenawahpeḡte kéreḡ wenawahraheḡ wene nahtapeḡ kaegaeo kereḡka wensabé íre iwíáh iwíáh atáhwe úwe.

⁵ Mibeqté kégá wensabé íre aiq pútare ató púana wega mitaq ótaq sansá íre áhnte miraorahúwe. Peh táhmaro awahré ké táhtorena kaweraritowe.

⁶ Wensabé íre aiq pútare atónsabe Sísaga áhtenúwe.

Sísaga we kéro ke arambehriraq eqmaq suo ehwehne.

(Mátíyu 10.5-15; Árúka 9.1-6)

Sísaga mó kehiná suwahpeq mó kehiná suwahperue kosíwáhnorúwe.

⁷ Wega we kéro ke airápété téhranitéyábé síáhrabéna mó mi anité mó mi anitéue eqmaq suowe. Eqmaq suanaútaq owainawamarí kaqsuageheéna wega págege aritena

⁸ sensabé, Ite ahtapeqsabé tópahme unahmé mónewe íre meyáhro. Peh morá pegiqnáhnkara meweq

⁹ súu sukiwe pokoro. Téhtaré síótí íre sukióro.

¹⁰ Ite mó ke suwahpeq kirataq peh morá áníné nahupeq kaegaeoro.

¹¹ Wehukega ite íre mehweh aitera itene ehwehnsabé iuwahriehre irataq sene nah sueq itene igárátáq kahna tanáhúq poruarueq pokoro úwe.

¹² Úwara eqmaq suo kega pokue mó kehinánsábé mahraréra, Kaweraitankéhboq itene ahababáq sansa sueq kaweqtaq míáhro teri terinuwe.

¹³ Sega áhnte owáínawámáí kaqsuera awahre ke óríwi awánká sérá ano abaq sitera kawerarítówe.

Sóni wání meri merinú aní pukú ehwehne.

(Mátíyu 14.1-12; Árúka 3.19-20, 9.7-9)

14 Sísá éhweh mitaq teri mahtaq terinuwana anotah wahnáh aní Érótiga irowe. Táhmaro kegá iraréra, Sóni wání meri merini aní pukéna mó oga úkurai puana amahnága págege otáq sánsánire uwe.

15 Uwara mó kegá, We Éráísa wire uwara mó kegá, We Manikáne ehweh irari anímé naho Manikáne ehweh iraru ke tahnsa aní míre uwe.

16 Uwana Érótiga Sísá éhweh irena mahraréna, Ínéga ayahqno kiraq áúwátáu anímé Sóni we mó oga úkuraire úwe.

17-18 Sóni oga míotaq wega Érótingsabé ehweh atena mahraréna, Arenábáqne ahre meronawe Mósísiga sehgióro ú ehweh aiq anterutone úwe. Érótiga wenábáq Pírípine ahre Éróríása meyonsabe Sóniga wensabé ehweh atowana meyo inínká mi ehwehnsabé ayehitónsabe Sóni abiahnsa atowe. Abiahnsa atowana Érótiga sóntía keyabé, Sóni táhtoqme karábúsiipéq móátáhro úwara táhtoqme karábúsiipéq móátówe.

19 Móátówana mi iní Éróríásaga Sóninsabé abiahnsa atataú púana Sóni subiq suaníe íwíáhúmé íre miraorahúwe.

20 Érótiga Sóninsabé áhtenéna iwíáhéna, We íre ahababáq ani peh kaweqtaq mía míai aní míre éna, Pehragahro únsabe mó kegá Sóni íre subiq suahráhuwe. Érótiga Sónine ehweh irotaq iwíáh kikiréna peh Sónine ehweh ireyabe awahbówe.

21 Érótine anowagá we maqmio ahrreraq ko tanáhráq sútaq wega anotah tahutáhúq kawerarena wahnáh wehwárínseq sóntía wahnáh wehwárínseq Kehrari marákórápéqté áhnte moné

ko wehwárinseq kirabo aritowe.

22 Éróriásane ayahunkawagá seba séna ábáhrúwara Érótireq weba táhutahuru kereqka ábáhrúnsabe áhnte iwíáh iwíáhuwe. Minayabe Érótiga mi ahráryábé, Arega nánio ina naneq náwiníe.

23 Pópoqnahga tagariéhtáq aiq pútariahnsanuge. Arega nánio ina naneq náwiníe. Wahnahnu naneqsabé ákáhtaq nánio inaraqmé náwiníe úwe.

24 Úwana ayahunkawagá tueyokue wenanonsabe, Aneq nánio ininkono úwana wenanoga, Sóni wání meri merini aniné ayahqno nánio úno úwe.

25 Úwana wega pehbeheráh kibekéna Érótingsabé, Íné Sóni wání meri merini aniné ayahqnonssabe níre. Amahnága kunubaipéq maqme nánio úwe.

26 Nánio úwana Érótiga mi ehwéh irotaq wene arupipeq áhnte umeh agúwe. Pópoqnahga tagariéhtáq awinauge ú púana wene arupipeq iwíáh kikiruwe. Ínéreq táhutahuro kegá néne ehweh íráh púana niyehitéhneho éna, Mi ahráryábé íre ahqáho atahráhuwe.

27 Minayabe wega sóntía anínsabé, Sónine ayahqno kogiraqme mewe súno éna apubúue eqmaq suowana tunse karábúsiipéq Sónine ayahqno kiraq suowe.

28 Kiraqme kunabaipéq maqme mewe séna mi ahráryáwuwana wenano móawuwe.

29 Sóni kéro kega we subiq súo ehweh irera sure wene anonka sesehiwera maisia ónápípeq móarówe.

*Sísaga 5 táhúséni (5,000) weh kiraboú ehwehne.
(Mátíyu 14.13-21; Áruká 9.10-17; Sóni 6.1-13)*

³⁰ Sísaga eqmaq suo kega weba kouwekéra sega mirau ehwéhnikákáq síwáhnoru ehwéhnikákáq moke teawúwe.

³¹ Íregárita q kéra séra unsabe Sísareq we kéro kereqka íre táhutahurorahu puana Sísaga sensabé, Máhoro. Ahrenagehboq itebataq abatapi pokonehe úwe.

³² Minayabe sípi kéwewera kure sebataq abatapi pokuwe.

³³ Pokuwara áhnte kegá sípi tagéra, Sísareq we kéro kereq aiq tagóne éra sensuwahpeq suera peh marakóipeq pehbeheráh kure Sísá kinaúrabeq kuwe.

³⁴ Sísaga koráwégútaq áhnte wehekéq tagéna sensabé arutaboiraritowe. Íre wahnahnkakáq sípísípíq tahnsa míó púana sensabé arutaboiraritena áhntetaq síwáhnorúwe.

³⁵ Íó tupekinaútaq we kéro kega Sísaba séra wensabé, Mótaq penkinae. Mahta q peh abatapi púah

³⁶ mah kegá so kéh márakóráq wahtotaq kehiná suwahpeq táhutahuq kobaiqmaragéhboq eqmaq suo uwe.

³⁷ Uwana Sísaga sensabé, Itega mah ke táhutahuq kirabooro úwara sega wensabé, Ite áhnte moné 200 Kína meweq páréti kobaiqmaqme kiraboonehnikono uwe.

³⁸ Uwana wega sensabé, Páréti árahue kehro? Koragahro úwara sega kosáhnsahera Sísansabé, Párétiwe moberíah kéhre. Pahme téhtaré kéhre uwe.

39 Uwana Sísaga míó keyabé, Narunarunitaq isepí kiria mahpi kiriaue tútuue míáhro úwara sega miraue tútuue míówe.

40 Áhnte ke 100 wehekéq morabí isepí tútuue mía 50 wehekéq morabí mahpi tútuue míauwe. Miraue kiranéhnuwe tútuue míówe.

41 Sísaga mi moberíáh páretíákáq téhtaré páhnkákáq mewena íópeq tagéna Manikánsabe, Kaweróne atena páréti keqme we kéro kega kiraboigeheéna náriuwe.

42 Náriuware ómiga nowana siyahbankirowe.

43 Siyahbankirowara páréti arahqkakaq pah arahqkakaq airápété téhtaré páhsíkétí úsawe obenkíq márówe.

44 Mi tahutáhúq no wehwé íregárita q 5táhúséni (5,000) weh wóe.

*Sísaga káwehu wání abobóráhtaba nogu ehwéhne.
(Mátíyu 14.22-33; Sóni 6.16-21)*

45 Míówana Sísaga we kéro keyabé, Sípiipéq kiasagoro. Seberaebéq ite nonótáh Pétásáira suwahpeq pokoro éna apubúue eqmaq suena míó keyabé, Iteruwahpeq pokoro éna

46 mitaq suena púrerinieéna sáwéhrapeq kiuwe.

47 Penkútaq we kéro kega sípiipéq káwehu ákáhpi míówana Sísaga webataq marakóipeq míowe.

48 Míowara siurapeqté anotah soirírúnsabe awankátate wání subame kéra ahyana hyanuwana sóiriqka saiqnówana tagówe. Ahyahbinkerotaq Sísaga wání abobóráhtaba seba kure kótaikinaútaq

49 sega we tagéra, We wahnsa wíre íwíáhéra kareuwe.

50 Ómiga we tagéra anotah ahréera kareuwana Sísaga sensabé, Pehitaq miáhro. Íné úge. Íre áhreoro úwe.

51 Sísaga sípiipéq kiasagéna sereq kiwíowana sóiriq táqnáigúwara sega anotah ahténuwe.

52 Áhtenára páréti keqme kiraboúnsabe sirupipeq íre iwíáhia peh íre irasa míówe.

*Sísaga áhnte awáhré ké kawerarito ehwéhne.
(Mátíyu 14.34-36)*

53 Segá sípiipéq kure seberaebéq kéréwégue Kénésáréti marákórápéq kure mitaq sípi arahwéraq móarówe.

54 Móarówara míó kega tagéra, Sísá wire éra

55 pehbeheráh sensuwahrahba pokue, Sísá miéhre mitaq teri mahtaq terinuwara awahre ke sene máhriqkákáq meriqmera weba mórítówe.

56 Sísaga moke mi ke suwahpeqkákáq moke táhúnipéqkákáq úpeqkákáq nogutaq sega awahre ke máhkétirapéq mórítówe. Móriterá Sísansabé pagunera, Awahre ke arene korósi aiq táhtoragéhe uwara wene korósi táhtoró ke moke kaweragúwe.

7

*Manikáne ehwehnta iteinahbúréhne sansá kio-
taikire i ehwéhne.
(Mátíyu 15.1-9)*

1 Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka Sarúsarama suwahpeqte sure Sísaba sáhatiówara

2 we kéro kega siyahnkara íre pabeq paberia pehipi nowara tagowe.

³ Péhrasi kereq moke mó Asiu kereqka sinahbúwárehne sansá sehgiro puara ahriahri ebeq siyahnkara pabeq paberaruera anehe táhutahuq aruqaruruwe.

⁴ Máhkétirapéqté séyéutaq sega ebeq mósosuera anehe táhutahuruwe. Sega sinahbúwárehne sansá áhnte mó sansá miraéra káhpuwe antehyamé tíniwe pabeq pabeq aruqaruruwe.

⁵ Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka Sísansabé kasenéra, Iteinahbúrénne sansámé are kéréh kégá aneqsabé anteruera peh náwíqkakaq síyáhnkárátáté táhutahuq naho uwe.

⁶ Uwana Sísaga sensabé, Itewe peh kopéráhpéro ke wóe. Manikáne ehweh irarú ani Áísáíaga naho Manikáne ehwehnka mahraréna, Mah kegá néníwíq síwéhrate pankerera peh sirupipeq ínénsabe íre suwahbehre.

⁷ Sega wehukega sehgióro e ehwéh síwáhnoréra, Mahnawé Manikáne sansáne ewe. Minayabe sega ínénsabe péhepehe iwíáh iwíáh aintáhwe úwe. (*Ai-saia 29.13*)

Itega miraonsabé púkuipéqté éhwéhnká aiq irarire.

⁸ Itega Manikánka sehgióro ú ehweh sueq peh wehukene sánsá ambubu atawéq sehgirowe úwe.

⁹ Sísaga mó mahraréna, Iteitene sánsá sehgionehéq Manikánka sehgióro ú ehwehnsábé anetaníbo éq anterúáhwe.

¹⁰ Mósísiga naho mahraréna, Iteinoibone ehweh ireq se séhréh arítáhro úwe. Wega mó mahraréna,

Wenanoibonsabé íre kaweq ehwéh arítéh ání subiq súáhro úwe. (*Kisim Bek 20.12, 21.17*)

11 Manikáne púkuga miraue irariraq itega síwáhnoréq, Wehukenínká wenanoibo séhréh aritahráhi monébópoq mó naneqpopoq matawéna wenanoibonsabé mahraréna, Mahnawé Maniká íre áwátáutaq tahirímé náíyú irino ire.

12 Wehukenínká miraue irariraq itega, Mi anínká wenanoibonsabé anetaníbo ime aiq kawerire. Wega se íre séhréh arítéhmé aiq kawerire ewe.

13 Minayabe iteitene ehweh sehgiónsábé Manikánka sehgióro ú ehweh anterúáhwe. Mahna tahnsa sánsá áhntetaq mira aruqaruréq mó keyábé, Itene sánsá sehgióro arítáhwe úwe.

*Sísaga, Wehukeníné arupipeqté íwíáhgá
ahbabáratárhire ú ehwehne.
(Mátíyu 15.10-20)*

14 Sísaga mónkakáq mitaq míó keyabé, Ínéba sewíáhro. Ite ómiga néne ehweh ireq iwíáhue tagahro.

15 Wehukenínká táhutahurinka íre ahababáratéhre. Írakaumo. Peh morá wene arupipeqté íwíáhgá ahababáratárhire.

16 [Ahreakaq kéó, mah ehwéh írátíáhro úwe.]

17 Sísaga weba sáhatió ke suena nahupeq kibekúwara we kéro kega mi pabéqmé éhwéhnsábé kasenuwe.

18 Kasenuwana wega sensabé, Ite moq íre írátíaho? Wehukenínká táhutahurinka íre ahababáratéhre. Minayabe íre iraho?

19 Táhutahuqka wehukeníné iwíáhipeq íre túíre. Peh ahmbiupipéq tunse tueagire úwe. Sísaga mah ehwéh irarúmé, Moke táhutahuq nah naneq mire úwe.

20 Sísaga mó mahraréna, Wehukeníné arupipeqté íwíáhgá ahabáratéhre.

21 Wehukeníné arupipeqté, wene iwíáhipeqté, ahabábq iwíáh áhwárehre. Íre kaweq iwíáhwé, mahbi ahrari abariéwé, aebówé, wehuke subiq suewé,

22 mó aniné ahre weh abariéwé, mó aniné ménsámehnsánsabe aigará pabekime, íre kaweq sansámé, péhephenéwé, íre mirao naneq miraime, mó anínsábé íre kaweq iwíáh atewé, éhruruéwé, píribahriéwé, saiyoéwé,

23 moke mah ahabábqmé, wehukeníné arupipeqté áhwárehre. Mahnawarinká wehukení ahabáratéhre úwe.

Nahnso inínká Sísansabé kawerue aiq pútare ato ehwéhne.

(Mátíyu 15.21-28)

24 Sísaga mitaq suena Táíya suwahpeqte kéné marakórapeq pokúwe. Pokéna nahupeq kiena, Íné mahtaq míónsábé mó ke teríyeho úwanawe we kopípeq íre míahrahúwe. Írakaumo.

25 Owainawanka wene ayahunkawa subiqmaq subiqmarú inínká Sísá míéhre u irena apubúue sure Sísansabé áhtó púana wene aigarátáq arehunseraráq sewíowe.

26 We mitaqté náhnsó ínínéna Káríki ehwéh iro iní míre. Wegá Sísansabé, Nániyahu subiqmaq subiqmari owáínáwá segasuo teawuwe.

27 Teawuwana Sísaga wensabé, Ebeqme animárinká táhutahurigehe. Sene táhutahuq mewe iamáripá tuparuwé íre kaweq sansáne.

28 Úwana wega Sísansabé, Anotah aníno, arega irarénawe aiq pútaróne. Iamarínká animaríné siyahpíte megi apípi tahbe tehnopeqte mewe nah-taq sibowágá íre kaqsúéhre úwe.

29 Úwana Sísaga wensabé, Arega irarénayabé seuwekúno. Owainawanka areniyahu aiq auwena pokire.

30 Aiq auwena pokire úwana wene nahtapeq pokue tagówana owainawa kaqauwo aní aiq auwowana wene máhriqtaq awahoraq míowana tagówe.

Sísaga ahre parosa íre ehwehnorahi aní kawerato ehwehne.

31 Sísaga Táíya suwahpeq suena Sáiróna suwahpeq kótaikéna Tékápórísa marákórápéq tuena Kehrari kawéhútáq kúwe.

32 Mó kegá ahre parosa aní íre kaweq ehwéhnú ani Sísaba meqmera suwe. Segá Sísansabé, Kawer-aginkehboq arene ayahnkaratáté táhtoro uwe.

33 Uwana Sísaga mi aní meqmena mipi sáhuríó ke suena móbeq pokue wene ayahnobeqtaté mi aniné ahreipeq paroqmatawéna anehe wene ayahnobeqtaq tehqniarena mi aniné anehbíraq marena

34 Íópeq tagéna ahyanahtána ahre parosa ánínsabé mahraréna, Épátae úwe. Mi ehwéhnúme, Ahre sio úwana

35 wene ahre siatowana wene anehbí kawer-agúwana wega kaweq ehwéhnúwe.

36 Sísaga sensabé, Mó ke teríyeho úwara sega mó ke teríunsabe wega teríyeho uge úwara sega áhnte mó ke teri terinuwe.

37 Mi ehwéh író kega anotah ahténéra mahraréra, Wega moke kawerue miraire éra ahre parosa ání iro atéhre. Íre ehwehnorahi aní ehwehnúno atéhre uwe.

8

*Sísaga 4 táhúséni (4,000) weh kiraboú ehwehne.
(Mátíyu 15.32-39)*

1 Mitaqkake áhnte kegá Sísaba sáhatíówana se táhutahuq íre konsabe Sísaga we kéro keyabé síáhrabéna sensabé,

2 Mahtaq miáh kégá ínéba apahtáro wéhékáh miáhnsábé amahnága se táhutahuq íre kéh púana sensabé nirutaboiruge. Íre kirabo aritasa pehipi eqmaq súáhnaraq ahtapeq siunúnkaq surahiyeho. Pehipi íre eqmaq suaníe.

3 Sene nahtapeq eqmaq súáhnaraqmé sirupibiyabé ahtapeq siunúnkaq márunsurahoneherawoe. Táhmaro miáh kégá íre wahtopeqte surowe úwe.

4 Úwara we kéro kega wensabé, Mahtaq peh abatapi mire. Mah ke awehraq tahutáhúq nagehboq árahue áhnte tahutáhúq meyhrahuno uwe.

5 Uwana Sísaga sensabé, Árahue paretí kehro úwara abapete téhtaré kéhre uwe.

6 Sísaga weba sáhurió keyabé, Marakóraq tútuoro éna mi abápété téhtaré páretí mewena Manikánsabe, Kaweróne atena páréti keqme we kéro kega míó ke kiraboigeheéna siuwara sega moke míó ke náriúwe.

7 Segá táhmaro káriq pah kowana Sísaga Manikánsabe kaweróne atena we kéro keyabé, Minaaqaq kirabooro úwe.

8 Kirabooro úwara míó kega nowana siyah-bankirowe. Siyahbankirowara arahqmé abapete téhtaré páhsikéti úsawe obenkíq márówe.

9 Peh íregárita q wehuké 4 táhúséni (4,000) ke míówe.

Sísaga mi ke eqmaq suena

10 sípiipéq apubúue kiasagéna wereq we kéro kereq kure Tárámánúta marákórápéq pokuwe.

Sísansabé, Ótaq sansánúno u ehwéhne.

(Mátíyu 16.1-4)

11 Péhrasi kegá Sísaba séra wensabé ehweh at-era, Manikánka are séhréh atahna taganehboq íopeqté ótaq sansánúno uwe. Ótaq sansánúno éra we áhwárawe tagowe.

12 Áhwárawe tagowana Sísane arupipeq págege agúwana wega mahraréna, Amahnága oga míáh kegá aneqsabé ótaq sansá tagéyabe suwahbehro? Teiníboq írátíáhro. Segá ótaq sansá íre tagagehe. Ahqáho. Írakaumo úwe.

13 Írakaumo éna Péhrasi ke suena sípi kéwewena kéréwégue seberaebéq pokuwe.

Páréti muoráhi naneqsabé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 16.5-12)

14 We kéro kega páréti meweyabe sibitagúwara peh morá páréti sípiipéq kowe.

15 Sísaga sensabé págegeue mahraréna, Tagaríáhro. Péhrasi kereq Éróti reqne páréti muoráhi naneq pehrahro úwe.

16 Úwara sega seye náhenéra, Ite páréti íre kéhnsábé Sísaga mi ehwéh teíre uwe.

17 Uwana Sísaga sene ehweh ahtebéna sensabé kasenéna, Ite páréti íre kéh éhwéhmé aneqsabé sío síoo? Amahnága teiú éhwéh íre iraho? Itene irupipeq íre ahtebaho?

18 Itene iurame kéhraq íre tagariaho? Itene iahrewé kéhraq íre írátíaho? Ínéga mirauraume ite íre iahreraq kehro?

19 Ínéga 5 táhúséni (5,000) weh moberíáh páréti keqme kirabourautaq arahqmé árahue unáh úsawe obenkíq matoo úwara sega wensabé, Airápété téhtarée uwe.

20 Uwana Sísaga sensabé, Mó ke 4 táhúséni (4,000) weh abapete téhtaré páréti keqme kirabourautaq arahqmé árahue unáh úsawe obenkíq matoo úwara sega wensabé, Abapete téhtarée uwe.

21 Uwana wega sensabé, Minayabe ite amahnágaákáq íre iraho úwe.

Sísaga aura pira ání kawerato ehwehne.

22 Segá Pétásáira suwahpeq suwara mó kegá aura pira ání Sísaba meqme séra wensabé, Mah aní kaweraginkehboq arene ayahnkaratáté táhtoro uwe.

23 Uwana Sísaga aura pira ání ayahtaq ahmboqmena ahnansahrapeq pokéna wene aura tehqni atena ayahnkaratáté táhtorena wensabé, Aiq tagahno úwe.

24 Úwana wega tagéna, Ínéga nogó ké tagogana se awanká tahnsa nogówana tagoge úwe.

25 Úwana Sísaga ayahnkaratáté wene aurapi mó táhtorowana wega ebitáwéna wene aura kawer-agúnsabe kawerue tagówe.

26 Kawerue tagówana Sísaga wensabé, Mah kehiná suwahpeq amahnága kouwekineho éna wene nahtapeq eqmaq auwowe.

Pítaga Sísansabé, Are Karáhé wóne ú ehwehne.

(Mátíyu 16.13-20; Árúka 9.18-21)

27 Sísaga we kéro kereq meriqmena Sésaría Pírípái suwahpeq mitaq wahtotaq mó kehiná suwahpeqtaq pokinaúwe. Ahtapeq kutaq wega sensabé kasenéna, Mó kegá ínénsabe inse aintaho úwe.

28 Úwara, Arensabé mó kegá, Sóni wání meri merini aní míre ewara mó kegá arensabé, Éráísa wire ewara mó kegá arensabé, Manikáne ehweh irari aní míre ewe uwe.

29 Úwara Sísaga sensabé kasenéna, Itega ínénsabe inse aintaho úwana Pítaga wensabé, Manikánka ite meirena kaweraitankeheéna omaq ato aní móne úwana

30 Sísaga sensabé minayabe mó ke teríyeho úwe.

Sísaga, Íné pukéna oga úkinauge ú ehwehne.

(Mátíyu 16.21-28; Árúka 9.22-27)

31 Sísaga we kéro ke síwáhnoréna, Íné wehukení úku aní níwíoqnanerawoe. Asiu kené abowah wehreq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka ínénsabe, Iuwahriehre éra nubiq suanerawoe. Nubiq suehrana íné pukéna apahtáro wéhékáhtáq iriwe oga úkinauge úwe.

³² Sísaga mah ehwéh pahsuqme irarúwana Pítaga we meqmena móbeq móatena wensabé awehgu atena, Arega iraréna ehwéhmé aiq pútaragineho úwe.

³³ Úwana Sísaga pabeqme we kéro ke tagéna Pítansabé awehgu atena wensabé, Owainawano, móbeq míahno atena, Arega iraréna ehwéhmé Manikánka íre iwíáh atéhre. Minawé peh wehukene iwíáh wíre úwe.

³⁴ Sísaga we kéro kereq moke míó kereqsabé, Ínéba sewíáhro éna, Íné sénireyabe awahbeh aníno, arerene awahbeh iwíáh suo. Manikáne arambhiri mira aruqarurunsabé sega íné awankátaq táhparagéhe. Ínéga miraunserah miraue séniro.

³⁵ Wewensabé arutaboiréna peh wewene awahbeh iwíáh mira aruqaruri anímé oga mérapeq íre awaq miahráhire. Néne kaweq ehwéh koreriena néne sánsá sehginieéna wewe awahbeh iwíáh susuri anímé oga mérapeq awaq miankéhe.

³⁶ Wehukenínká moke mah marákóípéqté ménsáméhnsá matíéhtáq tahirímé oga mérapeq íre awaq miahnaraqmé mi mensáméhnsánká árahue séhréh atéh iripo?

³⁷ Oga mérapeq awaq meyabe aneqtaté paiqmarankéhbo? Ahqáho. Írakaumo. Íre paiqmarahráhire.

³⁸ Amahnága oga míáh kégá Manikánsabe íre suwahbehrara peh ahbabáq aruqarurowe. Mah tanáhráq ínénsabeákáq néne ehwehnsabéákáq ayehiteh anímé íné wehukení úku anínká túónagake mi anínsábé moq niyehitanawire. Nánibone patahga tahnsa téhreh naneqkákáq íné wehukení úku anínseq Manikáne íopeqté kéreqka

túónagake mi anínsábé niyehitáhnana ahqáho ataníe úwe.

9

¹ Sísaga mó mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Táhmaro iriwe míona ke pehipi íre pukigehe. Ebeqme Manikánka págegeue wahnah wahnahnínaq tagéq anehe pukigehe úwe.

Sísane auranabiah mó kugú agú ehwehne.

(Mátíyu 17.1-13; Áruká 9.28-36)

² Sísaga síwáhnorúwana abapete morá wéhékáh parabagútaq wega Pítareh Sémísireh Sónireh se-bataq meriqmena anotah sawéhrápéq kiuwe. Ki-uwara mó kegá íre míowara sega tagotaq Sísane auranabiah mó kugú kaweq kugú agúwe.

³ Wene korósi patahga tahnsanue anotah tabérábé agúwe. Mina tahnsa tabérábéwé mah marákóipéqté ambanta pabeq paberi anínká íre miraorahire.

⁴ Éráisareq Mósísireqka íopeqté tunse ábóraragéra Sísareq ehwehnuwe.

⁵ Ehwehnuwana Pítaga Sísansabé, Íwáhnoraníno, ite mahtaq míonayabé aiq kawerire. Apahtaró úqná pearanéhe. Arene morá, Mósísine morá, Éráisane moráue pearanéhe úwe.

⁶ Se anotah ahréu puana Pítaga íre iwíáhia pehipi irarúwe.

⁷ Irarútaq írábúyánka seubítíowana mipéqté éhwéhnká mahraréna, Mah anímé niruní nénáhní míre. Wene ehweh íráhro úwe.

⁸ Úwara Sísá kéro kega apubúue aurankahnkaue tagowara mi anité íre míóyana peh morá Sísá we-bataq sereq míowara tagowe.

⁹ Sáwéhrapeqté tuegutaq Sísaga sensabé, Itega tagéq irewáh éhwéh amahnága mó ke teríyeho. Íné wehukení úku anínká pukéna oga úkonaraq terigéhe úwe.

¹⁰ Únsabe sega mó ke íre teriasa peh oga úkona ehwéhnsabé seyega iwíáhue kasenuwe.

¹¹ Kasenéra, Mósísine ehweh síwáhnoro kegá, Éráisa ebeq sinaraq anehe Manikánka omaq ato aní anehe sinae eme aneqsabé irareo uwe.

¹² Uwana Sísaga sensabé, Éráisaga moke kaw-erinieéna ebeq suraire. Mó kegá íné wehukení úku aní níwíoqnéra niwiréh aintagéhe. Minayabe Manikáne púkuipéqté séhíránká aiq teí mino?

¹³ Ínéga teiníboq írátíáhro. Éráisa aiq suraire. Púkuipéqté séhíránká aiq irarinserah mó kegá seye suwahbarai sansánéra we íre kaweratárówe úwe.*

Sísaga owainawa kaqauwena animai kawerato ehwehne.

(Mátíyu 17.14-21; Áruká 9.37-43)

¹⁴ Sísareq apahranító we kéro kereqka mó Sísá tagaríáh kébá túwara áhnte mó kegá seba sáhuríowara Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka se ehwehuwe.

¹⁵ Ómi mitaq sáhurío kega Sísá tagotaq áhtenéra pehbeheráh weba séra mehwehuwe.

¹⁶ Mehwehuwana Sísaga sensabé kasenéna, Itereq sereq aneq ehwéhnoo úwe.

* **9:13:** Éráisa suraime pabeqme ehwéhne. Mátíyu 17.12-13 tagáhnó.

17 Se míorabeqte wéhgá Sísansabé, Íwáhnoraníno, nénahni areba meqme suge. Owainawanka we subiqmaq subiqmarinsabé wega ehweh íre irahráhire.

18 Owainawanka we subiqmaq subiqmaritaq marakóraq tontehriparéhrana arehya kiobinue áwéhraq nankiq nánkírirana wene anonka tawiróbana atia atiaire. Are kéréh kényábé, Owainawa kaqauwáhro ugarawe sega íre miraorahowe úwe.

19 Íre miraorahowana Sísaga míó keyabé, Ite íre aiq pútare ainteq saiyo ke wóe. Iteba mía míaume ahkake awehraq kanabo? Itega miraonsabé nirupipeq umehime ahkake parabaginabo? Mi anímái ínéba meqme sero úwara

20 meqmera móátówe. Meqmera móátówana owainawanka Sísaga tagóraq mi anímái kúrugúru atowana we marakóraq márunsurahéna tabenoráhbénoue arehya kiobinúwe.

21 Sísaga mi aniné abowánsabé kasenéna, Arenahnimé téhwe ahkake miraurairo úwe. Úwana abowágá, Pehgáriq aní mÍaraitaq mirauraire.

22 Owainawanka we subiq suanieéna iraipéq áhntetaq susuréna wánípipeq áhntetaq susurire. Arega miraorahónawe arutaboiraite miraúno úwana

23 Sísaga wensabé, Arega miraorahónawe ono? Manikánsabe aiq pútare atéh ánínká moke miraurahire úwe.

24 Úwana abowágá apubúue mahraréna, Aiq pútare atóge. Arensabé aiq pútare atómé íre awehraq kéhnsabé séhréh ainto úwe.

²⁵ Úwana áhnte mó ke weba peheráh sure mipi sewiówana Sísaga se tagéna owainawansabé awehgu atena wensabé, Íre ehwehnia ahre parosa owáínáwáno, mah aní auwe pokúno. Webá mó íre súno úwana

²⁶ owainawanka ehwehnabaéna kúrugúru atena auwena pokúwe. Pokúwana mi animái pusa ání tahnsa míonsabe áhnte míó kega, We aiq putíéhre uwana

²⁷ Sísaga wene ayahnkara táhtoqme iriatowana irigúwe.

²⁸ Irigúwana Sísaga nahupeq kibekúwara we kéro kega wensabé, Itewe árahinsabé owainawa íre kaqsuahráhuño kasenuwe.

²⁹ Kasenuwana Sísaga sensabé, Mina tahnsa pehipi íre kaqsuahráhowe. Peh púrerirataq kaqsuahráhowe úwe.

Sísaga, Íné pukéna oga úkinauge mónkakáq irarú ehwehne.

(Mátíyu 17.22-23; Áruká 9.43-45)

³⁰ Sísareq we kéro kereqka mitaq suera Kehrari marákórápéq ákáhpi kíúwe. Kíúwana we kéro ke síwáhnorinieéna mó kegá íné míonsábé írého úwe.

³¹ We kéro ke síwáhnorú púana áhnte ke míórabeq íre pokúwe. We puké tanahráqsábé síwáhnoréna, Íné wehukení úku aní móintehrara nubiq suaneherawoe. Nubiq suehrana íné pukena apahtáro wéhékáhtáq oga úkinauge úwe.

³² Úwara sene sirupipeq wene ehweh íre irera kasenényabe áhreuwe.

Anotah anímé insebo i ehwéhne.

(Mátíyu 18.1-5; Áruká 9.46-48)

³³ Sega Kápénéáma suwahpeq kure nahupeq kibekuwe. Sísaga sensabé kasenána, Ahtapeqmé aneq ehwéh sío síoéwaho úwara

³⁴ sega ehiya míówe. Ahtapeq nogútaq mó anínká mó anínkáue, Íné anotah aní ite kiotaigme aní múge iraréra ehwehu puara ehiya míówe.

³⁵ Sísaga tútuue ména airápété téhranité we kéro keyabé, Ínéba sewíáhro éna anotah aní míanie íwíáhi anínká pehgáriq aní tahnsa míankehe. Wega moke mó ke séhréh aritankéhe úwe.

³⁶ Séhréh aritankéhe éna káriq aní meqme se ákáhpi iriatena sawiwena sensabé,

³⁷ Ínénsabe arutaboiraintena mahna tahnsa káriq aní séhréh atéh ánínká íné moq séhréh aintéhre. Íné séhréh aintéh ánínká íre peh morá ínébataq séhréhire. Íné eqmaq núwéh aní moq séhréh atéhre úwe.

Íre itene naruo aní míéh ánímé itene iyahnabo aní míre ú ehwehne.

(Árúka 9.49-50)

³⁸ Sóniga Sísansabé, Íwáhnoraníno, mó anínká arenáwírue owainawamarí kaqsúéhraq tagéq ahqáho atone. Wega ite íre séiréhnsábé ahqáho atone úwe.

³⁹ Úwana Sísaga wensabé, Íre ahqáho atáhro. Néníwírue irarinsabé ótaq sansá mirai anínká abehq éhwéh íre apubúue irare intahráhire.

⁴⁰ Íre itene naruo aní míéh ánímé itene iyahnabo aní míre.

⁴¹ Teiníboq írátíáhro. Ite Manikánka eqmaq núwéh ániné animárá míáhnsábé mó anínká ite né waní náinaraqmé mi aniné ápeqme íre tabanagia

peh ahrreraq kanawire úwe. Manikánka mi aníné nánwéna apéqmé ahrreraq kanawire úwe.

Ahbabáq sansanká aiq pútare atona sansá saiq-naruahráhi ehwéhne.

(Mátíyu 18.6-9; Áruká 17.1-2)

⁴² Sísaga mó mahraréna, Wehukenínká ínénsabe aiq pútare aintéh ání ahbabáq sansa áúgi ínaraqmé anotahtaq íre kawerire. Áúgi anínká káriq aní áúgi ínaraqmé wene anuopi anotah ebáh táhru táhruue púrúrúia káwéhúpépéq tuparuahnana wánípipeq tupekitaq tahirímé aiq kaweri irino.

⁴³ Arene ayahnkaraká are ahbabáratana ínaraq mina kirasuo. Are peh morá áyáhnkáránkákáq oga mérapeq pokinaraq aiq kawerinae. Are téhtaré áyáhnkáránkákáq ahriahri iraipéq kaqauwáhnaraqmé anotah íre kawerinawire.

⁴⁴ [Mitaq sene sinonka ahriahri ábe soinae. Mitaq íre puinkorahi iráipére.]

⁴⁵ Arene aigáránká are ahbabáratana ínaraq mina kirasuo. Are peh morá áigáránkákáq oga mérapeq pokinaraq aiq kawerinae. Are téhtaré áigáránkákáq ahriahri iraipéq kaqauwáhnaraqmé anotah íre kawerinawire.

⁴⁶ [Mitaq sene sinonka ahriahri ábe soinae. Mitaq íre puinkorahi iráipére.]

⁴⁷ Arene auranka are ahbabáratana ínaraq mina piruo. Peh morá áúránkákáq Manikánka wahnah wahnahnirabeq pokinaraq aiq kawerinae. Téhtaré áúránkákáq ahriahri iraipéq kaqauwah-naraqmé anotah íre kawerinawire.

48 Mitaq sene sinonka ahriahri ábe soinae. Mitaq íre puinkorahi iráíperé úwe. *(Aisaia 66.24)*

49 Sísaga mó mahraréna, Wehukenínká táhutahuqtaq sóreq ahbiorahnanserah Manikánka ómi irobinataté ahbioqmarankéhe.

50 Sóreq kaweq nanere. Sóreq auqmah naneg úkínaraqmé itega árahue kaweraranéhbo? Írakaumo. Sóreqka táhutahuq teorahi nanere. Mina inserah itene iyahnabo anímáí míáhrabeq pehwehrue méq kaweq soréq tahnsanue míáhro úwe.

10

Sísaga wehga wene ahre kaqsueyabe irari ehwéhne.

(Mátíyu 19.1-12; Áruká 16.18)

1 Sísaga mitaq suena Sorana aroipéq seberaebéq Súría marákórápéq pokúwara áhnte wehekéqká weba sáhatíówana wega ahriahri miraúnserahnue síwáhnorúwe.

2 Péhrasi kegá Sísaba séra wega ahbabáq ehweh irarinkeheéra áhwárawe tagéra kasenéra, Wehga wene ahre suewé mirao sansápo uwana

3 Sísaga sensabé, Mósísine ehwehnka anereiro úwara

4 sega wensabé, Mósísine ehwehnka mahraréna, Wehga wene ahre kaqsuaníe ínaraqmé pépahqtaq sehiranue móawena kaqsuankéhe ire uwe.

5 Uwana Sísaga sensabé, Ite saiyoéq itene irupipeq págege onsabé, Mósísiga mi ehwéh sehiranúwe.

6 Wene ehweh íráhro. Wene ehwehnka mahraréna,

Manikánka téh mah marákó marákó mirarotaq wega wehakaq ahreakáq mirarowe.

⁷ Minayabe wehga wenanoibone nah suena wene ahrereq moráráq mía míagehe ire. (*Stat 1.27, 2.24*)

⁸ Se peh morá áníné áú tahnsa úkigehe. Minayabe se íre mó aní mó aní tahnsa méra peh morá ání tahnsa míagehe.

⁹ Manikánka wehakaq wene ahreakáq moráráq mía míaotao aritonsabe wehga wene ahre súéhneho úwe.

¹⁰ Sísareq we kéro kereqka nahupeq kibekutaq sega mónkakáq ahre sue sansansábé kasenuwe.

¹¹ Kasenuwana wega sensabé, Wehga wene ahre suena mó ahré meyahnaraqmé wega ebeq piah ahré ahbabáratena we íre kaweratéhre.

¹² Ahrega wenawehq auwena mó anítáq wehkínaraq wega ebeq piah weh ahbabáratena we íre kaweratéhre.

Sísaga, Káriq anímárínká ínéba sewíagehboq ahqáho arítého ú ehwehne.

(Mátíyu 19.13-15; Áruká 18.15-17)

¹³ Sísaga káriq anímárí táhtorankeheéra mó kegá meriqmera mórítówara we kéro kega mórító keyabé suwehgu aritera ahqáho arítówe.

¹⁴ Ahqáho arítówana Sísaga mina tagéna abihnsa aritena sensabé, Mí káriq anímárí ínéba sewíagehboq ahqáho arítého. Káriq anímárínká ínénsabe aiq pútare aintáh serahno kegá Manikánka wahnah wahnahnirabeq awaq miagéhe.

¹⁵ Teiníboq írátíáhro. Káriq anímárínká Manikánka wahnah wahnahnirabeqsabé

sirutaboirowe. Peh morá sega onserahno kegá mibeq kioráhowe úwe.

16 Sísaga mi kariq ánimári sawiwena wene ayahnkaratáté táhtoqme Manikánsabe, Kawerarite séhréh arito ue púrerúwe.

Áhnte mensáméhnsánkákáq ánínsábé árahue oga mérapeq awaq mianabo i ehwéhne.

(Mátíyu 19.16-30; Áruká 18.18-30)

17 Sísaga ahtapeq pokinaútaq wehga peheráh séna arehunseraráq ména wensabé kasenána, Íwáhnoraníno, arewe kaweq aní miahne. Oga mérapeq awaq mianíboq anerininkono úwe.

18 Uwana Sísaga wensabé, Aneqsabé kaweq aníne aintahno? Manikánka webataq kaweqtaq mía máire.

19 Sehgióro ú ehwehmé aiq ahtebáhne. Mi ehwéhme mahraue kéhre. Mó aní subiq súého. Mó aniné ahre weh abariiyeho. Aebóiyeho. Mó keyábé péhe éhwéh arítého. Péhe éhwéhne mó kené ménsámehnsá meyého. Iteinoibone ehweh ireq se séhréh arítáhro úwe.

20 Uwana wega Sísansabé, Íwáhnoraníno, íné pehgáriq mahbi míarau tanáhráqkákáq amahnágaákáq moke mina kawerue sehgiúge úwe.

21 Úwana Sísaga we tagéna arutaboiratena wensabé, Peh morá náneq íre miraóne. Are pokue moke matiahna mensáméhnsá paiqmaqme móne mewe tabonah ke nário. Mirainaraqmé íopeq kaweq naneqmarí matiankehe.

²² Tabonah ke nárie íné séniro úwana mi anínká irena áhnte mensáméhnsá ko púana wene arupipeq umeh agúwana pokúwe.

²³ Sísaga pabeqme we kéro ke tagéna sensabé, Áhnte mensáméhnsá matíáh kégá Manikánka wahnah wahnahnirabeq kieyabe anotah pagégéue mirao naneq mire úwe.

²⁴ Úwara we kéro kega mi ehwéhnsábé áhtenuwana Sísaga mó mahraréna, Náníbaqmarino, ménsámehnsánsabe iwíáh íwíáho kegá Manikánka wahnah wahnahnirabeq kíransabé anotah pagégéue mirao naneq mire.

²⁵ Kéhma anotah kane. Mi kanká wai abahrabahpipéq kéagínayabé págegeue mirai naneq mire. Mina inserah áhnte mensáméhnsá matíéh ánínká Manikánka wahnah wahnahnirabeq kinayabé anotah pagégéue mirai naneq mire úwe.

²⁶ Úwara sega mi ehwéhnsábé anotah ahténéra Sísansabé, Minayabe insega oga mérapeq awaq mi-ahráhiro uwe.

²⁷ Uwana Sísaga se ebitáwéna sensabé, Wehukega íre miraorahwana Manikánka mirao-rahire. Peh morá Maniká wewega moke mirao-rahire úwe.

²⁸ Úwana Pítaga wensabé, Itega moke mationa naneq sueq are kérone úwana

²⁹ Sísaga mahraréna, Teiníboq írátíáhro. Ínénsabe sirutaboirá kaweq ehwéh teriera néne arambehri miraoneheéra sene nahme, sene marakówé súáhmé amahnága Manikánka áhnte mó 100 mó nárinkéhe. Nárinara sega áhnte nahmé, marakówé matiagehe. Néne arambehri

miraoneheéra sinahnowarehwé siwahwarehwé sensibáqmarimé sensinoibowe sene animárimé súáhmé

³⁰ amahnága áhnte mó kegá sensuwahrah úkigehe. Síbákawaréhwe, sinahnowaréhwe, sinowaréhwe, animárimé áhnte úkigehe. Mah tanáhráq kaweq ehwéhnsábé suwahriáhna kegá se síwíoqnagehe. Mókake oga mérapeq awaq miagéhe.

³¹ Amahnága áhnte ebeq se kegá mi tanáhráq sinehe kigehe. Sinehe se kegá ebeq kigehe úwe.

Náhmbáh 3 tanáhráq Sísaga, Íné pukéna oga úkinauge ú ehwehne.

(Mátíyu 20.17-19; Árúka 18.31-34)

³² Sísareq we kéro kereqka ahtapeq méra Sarúsarama suwahpeq kure Sísaga ebeq kúwara sega áhtenuwe. Anehe ku kegá áhreuwe. Sísaga airápété téhranité we kéro keyabé síáhrabéna sensabé mó kegá we miraoneherau ehwéh mónkakáq teriwe.

³³ Teriena, Írátíáhro. Ite Sarúsarama suwahpeq pokonaraq sega íné wehukení úku anímé Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqpa mónuankéhe. Mónuwehrara sega íné, Subiq súáhro aritera nahnso kebá mónuwehrara

³⁴ sega niwiréh aintera tehqni aintera sehikarankákáq áretí sáhtáté nubiq marera nubiq suagéhe. Nubiq súéhra íné pukéna apahtáro wéhékáhtáq oga úkinauge úwe.

Sémísireq Sónireq anotah anité úkéyabe suwahbó ehwehne.

(Mátíyu 20.20-28)

35 Sémísireq Sónireq Sébérine ahninkáwárárégá Sísaba séra wensabé, Íwáhnoraníno, ite iuwahbeh naneq, itega teawéya naneq, miraúno uye.

36 Uyana wega sensabé, Aneq miraitanínkono úwe.

37 Úwara sega wensabé, Arega wahnah wahnahnónarabeq íópeq míéhnagake ite mó anímé arene ayah púpeq mó anímé arene ayahnaperue tútuue míagehe aito uye.

38 Uyana Sísaga mi abáráhréyábé, Itega tenieya ehwéhnsabé íre iwíáhóye. Íre iwíáhóye éna pabeqme ehwéh mahraréna, Ínéga no kahpúípéqté náneq itega moq nahrahoyo? Mó kegá íné núwéhrarabeq sénirahráhoyo úwara sega wensabé,

39 Itega miraorahúye uye.

Uyana Sísaga sensabé, Ínéga no kahpúípéqté náneq itega moq nayehetawoye. Mó kegá íné núwéhranserah ite moq iuwaneherawoe.

40 Peh néne niyah púpeqkakáq niyahnapeqkakáq tútuue míéhra ke omaq sitewé íre néne arambehri wire. Manikánka omaq sitéh ánitégá mitaq tútuue míayeherawoye úwe.

41 Úwara inayáhnkú we kéro kega mah ehwéh irera Sémísireq Sónireqsabé suwehgu arítówe.

42 Suwehgu arítówara Sísaga moke we kéro keyabé, Ínéba sewíáhro éna sensabé, Mah marákoípéqté sánsámé mó kegá sene ehweh sehgiagehéra wahnah kegá wahnahnarítáhwe. Sene anotah wehwárínká, Itene ehweh ireq sehgióro éra págegeue wahnah arítáhwe. Mi sansá aiq tagariáhwe.

⁴³ Itewe mi sansá íre oro. Ahqáho. Íné anotah aní míanie íwíáhi anínká wereq míáh ké séhréh aritankéhe.

⁴⁴ Néne iyahnabone wahnah míanie íwíáhi anínká sene arambehriraq séhréh aritankéhe.

⁴⁵ Íné wehukení úku anímé mó kegá íné séhréh aintageheéna tutaugo? Írakaumo. Ínéga mó ke séhréh aritanieéna tutauge. Áhnte ke oga míagehboq se merirena kaweraritanieéna pukinie úwe.

Sísaga aura pira ání kawerato ehwehne.

(Mátíyu 20.29-34; Árúka 18.35-43)

⁴⁶ Sísareq we kéro kereqka Séríko suwahpeq kuwe. Segá Séríko suwahpeq suaneherautaq áhnte mó kegá kérowe. Aura pira ání wenáwíq Pátíméúsi ahnayehráq tútuue ména ineh inehuwe. We Tíméúsine ahninkáwáe.

⁴⁷ Wega tútuue ména, Sísá Néhsara suwahpeqte anínká kouwekire u irena anotahtaq mahraréna, Sísao, Tébitine anahwao, ínénsabe arutaboirainto úwe.

⁴⁸ Úwara áhnte kegá wensabé awehgu atera, Ehiya míahno uwana wega íre túbáh agia peh anotahtaq mó mahraréna, Tébitine anahwao, ínénsabe arutaboirainto úwe.

⁴⁹ Úwana Sísaga mitaq kowéna, Mahbeq súno teawéro úwara sega aura pira ánínsabé áhrabéra, Iwíáh íwíáhé irigúno. Arensabé áhrabire uwana

⁵⁰ wene káhq ambántá akairuena apubúue kie irigue Sísaba súwana

⁵¹ wega wensabé, Aneq mira atanínkono úwana aura pira ánínká wensabé, Íwáhnoraníno, íné taganiboq néne niura kawerainto úwana

⁵² Sísaga wensabé, Pehwehrue pokéwahnó. Ínénsabe aiq pútare aintahnaga aiq kaweratóge úwana wene aura apubúue kaweragúwana ahtapeq Sísá kérowe.

11

Sísaga Sarúsarama suwahpeq kú ehwehne.

(Mátíyu 21.1-11; Áruká 19.28-40; Sóni 12.12-19)

¹ Sísareq we kéro kereqka Sarúsarama suwahpeq wahtotaq kíútaq sega Óríwi sawéhrápéq kíúwe. Mi sawéhwé Páitápási suwahpeq Pétáni suwahpeq wahtotaq kéhre. Mi sawéhráq kíútaq Sísaga we kéroya aníte eqmaq suanaútaq

² sensabé, Isebeq wahtotaq ke suwahpeq pokotao. Mitaq kirataq iyaráh ká tónki áráhq wehuke íre áhkokóue nogí ká tagéta pugeqme meqme setao.

³ Pugeréhrataq mó anínká itensabé, Aneqsabé pugerehyo ínaraq wensabé, Itene Wahnah áhkokóue kinkeheéta meroye. Wegá mótaq tónki eqmarahnana kéna sinkehe teawétao éna eqmaq suowe.

⁴ Eqmaq suowara pokue anotah ahtápéq onsa kéhrabeq iyaro tonkí áráhq tagéra pugeróye.

⁵ Pugeróyataq mitaq iriwe míó kega sensabé, Aneroyo? Tónkiwe aneqsabé pugerehyo uwara

⁶ sega Sísaga teriu ehweh teríuyara sega sensabé, Meyáhtao uwe.

⁷ Meyáhtao uwara tónki áráhq Sísaba seweqmera sene korósi mi kané abobiahtaq uwiq máróyana Sísaga mi tonkíné abobiahtaq kierútu agúwe.

⁸ Áhnte kegá Sísansabé iwíáh iwíáh ató púara sene korósi ahtapeq uwiqme abaeue móarówara mó kegá uworapeqté áwánká ánáhakaq áyáhnáwé apiwe ahtaqqeq awahrirarówe.

⁹ Sísareq moraráq ebeq ku kereq anehe ku kereqka anotahtaq mahraréra, Itene Wahnah áwírue si anínsabé iwíáh iwíáh atone.

¹⁰ Tébiti iteriboga naho wahnah wahnahnúnserah kawerue wahnah wahnahnína anínsabé iwíáh iwíáh atone. Maniká íopeq miéhraq wensabé iwíáh iwíáh atone uwe.

¹¹ Sísaga Sarúsarama suwahpeq kiena Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhúpéq kibekéna mitaq moke ko naneq aurankaue tagówe. Penkinaúnsabe wereq we kéro kereq airápété téhranítégá mitaq suera Pétáni suwahpeq pokuwe.

*Sísaga awankánsabe sera íre iyankéhe ú ehwehne.
(Mátíyu 21.18-19)*

¹² Ahbiah tahnsá sega Pétáni suwahpeq suera ahtapeq sutaq Sísá arupibiúwe.

¹³ Arupibiúwana ánáhakaq áwánká móbeq tagéna awankánara sabátáhq koragówana íre serankakáq peh ánáh kowe. Sera íre iyo tanahráq púana sera írakaunúwe.

¹⁴ Írakaunúwana Sísaga mi awánkánsabé ehweh teawena, Mókake sera íre íyéhna puara mó kegá arene sera íre íséwe naneherawoe úwara we kéro kega wene ehweh írówe.

Sísaga Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéqté wíráípeq paiqnanánu ke máhpeq kaqsuo ehwéhne.

(Mátíyu 21.12-17; Árúka 19.45-48; Sóni 2.13-22)

¹⁵ Sísareq we kéro kereqka Sarúsarama suwahpeq kiútaq Sísaga Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéqté wíráípeq kibekéna mitaq paiqnanánu ke máhpeq kaqsuowe. Kaqsuena móne paiqnanánu kené wéhuwehu tahbéwári pioruena kiboki paiqnanánu kené síahwarí pioruena paetárara aruowe.

¹⁶ Paetáruena sensabé, Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtápéqté wíráípeqmé itene ménsámehnsá íre mewe nógóro aritowe.

¹⁷ Íre mewe nógóro aritena síwáhnoréna, Manikáne ehwehnka mahraréna, Néne nahme mah kehiná kéhínánká púreré nahne áwíratagehe ire. *(Aisaia 56.7)*

Itega miraonka mah nahmé aebó kégá mehwatíáhnserah nah úkire úwe.

¹⁸ Úwara ómi mitaq sáhuríó kega Sísane ehwehnsabé áhtenu puara Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka tagéra Sísansabé áhreéra, We árahue subiq suanéhnkono éra sío síouwe.

¹⁹ Íó tupekútaq Sísareq we kéro kereqka Sarúsarama suwahpeq suera pokuwe.

Púrerínaraq aiq pútaq náninawire íwíáhi anínká meyankehe ú ehwehne.

(Mátíyu 21.20-22)

²⁰ Ahbiahipeq sega Sarúsarama suwahpeq kouwekoneherautaq ehyatagú awanká tagowana aiq moke ehyatagúwe.

21 Ehyatagúwana Sísaga mi awánká teawu ehwéhmé Pítaga ahrreraq matawéna Sísansabé, Íwáhnoraníno, tagáhno. Inokáh arega ehweh teawátóna awánká aiq ehyatagire úwana

22 Sísaga sensabé, Manikánsabe aiq pútare atáthro.

23 Teiníboq írátíáthro. Wehukenínká sáwéhyabe teawena, Sáwého, arega mitaq sue anotah kawéhúpípeq kogahno teawinaraqmé mirainawire. Wega teawina ehwéhnsabé árahinabomo íwíáh íre ínaraq peh ínega iraru ehwéh aiq pútaraginawire íwíáh ínaraqmé mirainawire.

24 Teiníboq írátíáthro. Ite púrerirataq aiq pútaq náinawire íwíáhirataq náinawire úwe.

25 Sísaga mó mahraréna, Are iriwe púrerina tanáhráq mó anínsabé abiahnsa atéhnaraq wene ahababáqsabe íre iwíáhue ahrreraq matiahno.

26 [Íópipeq míéh Ítéribógá arene ahababáqsabe íre iwíáhinkeheé abiahnsa atéh áníné ahababáqsabe íre iwíáhue ahrreraq matiahno úwe.]

Sísansabé, Insega miraúno atáráiro u ehwéhne.

(Mátíyu 21.23-27; Áruká 20.1-8)

27 Segá Sarúsarama suwahpeq mó sure Sísaga Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéqté wíráípeq nogutaq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereq Asiu kené aboawah wehreqka weba séra

28 kasenéra, Arega miraóna naneqme árahinie miraono? Insega miraúno atéhnsabé miraono? Teio uwe.

29 Teio uwana Sísaga sensabé, Ínéga itensabé moq kaseninie. Kasenona ehweh tenírataqmé ínénsabe miraúno aintárái aní teiníe.

³⁰ Teiníe éna Sóniga wání meri merininkeheéna insega eqmaq áúwátairo? Manikánka eqmaq áúwátairo? Peh wehukega eqmaq áúwátóo? Teniéero úwe.

³¹ Teniéero éna, Teníratamé ínénsabe miraúno aintarái aní teiníe úwara sega epéq sío síoéra, Anere teawenéhknono? Manikánka eqmaq áúwátaire teawénaraqmé wega itensabé, Aneqsabé wene ehwehnsabé íre aiq pútare atáro inae.

³² Ite wehukega Sóni eqmaq áúwátówe moq íre teaweráhúne uwe. Ómi mó kegá, Sóni aiq pútaq Manikáne ehweh irari aní míre íwíáhunsabé sega mi keyábé áhreu puara

³³ Sísansabé, Sóniwe insega eqmaq áúwátairamo. Ite íre tagarione uwana Sísaga sensabé, Itega íné íre teniéwe. Minayabe ínégá moq ínénsabe miraúno aintarái aní íre teiníe úwe.

12

Sotáq wahnahnuro ahabábáq keyábé pabeqme ehwéhne.

(Mátíyu 21.33-46; Áruká 20.9-19)

¹ Sísaga Asiu keyábé pabeqme ehwéh mahraréna, Wehga sonsoqme náhniáq sera ayu uqmarena wirarena wahnahnína uqná peataire. Pearena náhniáq sera ano kunubaipéq sarerankeheéna mata ubuqmarena mó keyábé, Néne sotáq wahnahnue náwe soqintewáhro aritena mitaq suena íre wahto wáhnaupéqté ké suwahpeq pokuraire.

² Náhniáq sera irai tanáhráq ákáhtaq koweankeheéna wene arambehri aní sotáq wahnahnuro kebá eqmataire.

3 Eqmatairara sotáq wahnahnuro kegá we táhtoqme sera íre náwasa subiqmarera kaqsúowe.

4 Kaqsúowana so aboga mó arámbéhrí ání seba eqmatairara sega wene ayahqnotaq subiq marera íre kaweq sansá atárówe.

5 Íre kaweq sansá atárówana so aboga mó aní eqmatairara sega we subiq sutowana mó wene arambehri ke eqmaq sutairara sega mó tahmáro subiqme kaqsuera mó tahmáro subiq sutowe.

6 Subiq sutowana peh morá mó aní míaraire. Mi wehné arunáwí áhnínkáwá míarairana wega iwíáhéna, Nénahni púara sega wensabé áhtená wene ehweh iragéhe éna anehe wenahni eqmataire.

7 Eqmatairara wahto kuraitaq sotáq wahnahnuro kegá we tagéra seye náhenéra, So abone ahnínkáwá aiq sire. Mah so awaq mianéhboq we subiq suanéhe iwíáhéra

8 we táhtoqme sopípéq subiq suera wene anonka máhpeq tuparutowe.

9 Wenahni subiq sutonsabé so aboga mi ke anere aritankéhbo? Teiníboq írátíáhro. So aboga wene sotápéq séna wahnahnuro ke subiq suanawire. Subiq suena wene so mó ke kawerue wahnahnigeheéna eqsitankéhe.

10 Eqsitankéhe éna, Minayabe Manikáne ehwehnka íné éhweh mahraréna, Nah piáh kegá suto wahqká moke nahwiahnsanse kiotaikire.*

11 Itene Wahnahnka mirainsabé itega, Kaweq sansáne iwíáhúne ire. *(Buk Song 118.22-23)*

* **12:10:** Aigárápéqté éhwéh Mátíyu 21.42 tagáhno.

Itewe mi sehirá íre ahtebaho úwe.

¹² Úwara wene ehweh irera seye náhenéra, Sísaga mah pabéqmé éhwéhnue itepi parobehre íwíáhuwe. Mira íwíáhu puara sío síoéra, We táhtoqme karábúsiipéq móatanéhe éra peh mitaq sáhurió keyabé áhreunsabe mó iwíáhéra Sísauwera pokuwe.

Sega Sísansabé, Táhkísi moné awenéhnkono kasenu ehwéhne.

(Mátíyu 22.15-22; Áruká 20.20-26)

¹³ Asiu wahnah kegá táhmaro Péhrasi kereq táhmaro Érótime iyahnaboreqsabé, Sísaga áhwára áhwára ehwéh irarinkehboq áhwárawe tagéq pokue págegeue kogasenoro éra eqmaq súówe.

¹⁴ Eqmaq súówara kure Sísansabé, Íwáhnoraníno, ite tagarionawe arewe aiq pútaq ehwéh iraréna aní móne. Arega anotah kereq pehgáriq kereqsabé peh monseráh íwíáhóne. Arega wehuke íre ehnenia peh Manikáne sansá tábúsoqme pahsuqme íwáhnoróne. Minayabe teio. Aneq iwíáhono? Itega Aroma kené wahnahme Sísáhri táhkísi moné awenéhnkono? Árahonehnkono uwe.

¹⁵ Árahonehnkono uwana Sísaga sene epéráhpéru iwíáh tagéna sensabé, Aneqsabé íné áhwárawe tagéq níwíoqnaho? Ebah moné taganiboq mewe sero úwara

¹⁶ sega peh morá ébáh móné ábóraq márówe. Ábóraq márówana wega sensabé, Mah monéráq insene pikísahakáq áwíqkakaq kehro úwara sega wensabé, Aroma kené wahnah aní Sísáhrine uwe.

¹⁷ Uwana wega sensabé, Aroma kené wahnahme náneq wewe náwéro. Manikáne naneq wewe

Maniká náwéro úwara sega wene ehwehnsabé áhtenuwe.

Manikánka pukia ké iriwe oganúq sitankéhe ú ehwehne.

(Mátíyu 22.23-33; Áruká 20.27-40)

¹⁸ Sáyúsi kewé pusa ké íre iriwe oganúq sitankéhe íwiáhu kee. Táhmaro mi kegá Sísaba séra wensabé,

¹⁹ Íwáhnoraníno, Mósísine sehiranka maharéna, Íre aninkákáq wéh pukínaraq wenábáqka kéweiní meyankehe. Mi inínká maqmarahna animárí wenawahne animárí míageheéna meyankehe ire. *(Lo 25.5)*

²⁰ Minayabe abapete téhraníte se ábárahnahnah míarowe. Siwahwágá ahre mewena íre aninkákáq uraitaq pukuraire.

²¹ Pukurairana náhmbáh 2 abaqkávágá awahwáné kéweiní mewena íre aninkákáq uraitaq pukurairana náhmbáh 3 abaqkávágá moq monseráhnuraire. Moke mi abaráhnhahnka mi iní mótaq mótarue mewera íre aninkákáq urotaq orah animárí pukurowe.

²² Moke mi abápéqté téhraníte se ábárahnahnah mótaq mótarue mi kewéiní mewera íre aninkákáq urotaq orah animárinká pukurowana sinehemé mi iní moq pukuraire.

²³ Moke mi abaráhnhahnka mi iní meronsabé iriwe oganúq sitahnaraq insene ahre míanabo kasenuwe.

²⁴ Kasenuwana Sísaga sensabé, Itewe Manikáne púkuipéqté séhíránkákáq wega págegeue miraorahi sansánkákáq íre ahtebah puaq áhwára áhwára ahbabáq iwiáhowe.

²⁵ Manikánka pusa ké iriwe oganúq sitahnaraq se peh íopeqté ké tahnsa mía míaiagehe. Mi tanáhráq wehga ahre íre meyangéhe. Ahrega íre wehkigehe.

²⁶ Pusa ké oganúq sitahnayabé Mósísiga sehgióro ú sehira íre sáhnsahoo? Uworapeqté káriq awanká irarehnsabé sehiramé Manikánka Mósísinsabé mahraréna,

Íné Ébárahmane Maniká múge. Íné Áhísáhkine
Maniká múge. Íné Sékópane Maniká múge
úwe. *(Kisim Bek 3.2,6)*

²⁷ Manikámé íre pusa kéné Manikáne. Írakaumo. We peh oga míáh kéné Maniká míre. Minayabe itega íre tábúsoqme iwíáhowe úwe.

*Manikáne kiotaiki şansánsábé éhwéhne.
(Mátíyu 22.34-40; Áruká 10.25-28)*

²⁸ Mósísiga sehgióro ú ehweh síwáhnori aní mitaq súwara Péhrasi kegá ehwehuwana irowe. Sísaga Sáyúsi kené kase ehwehnsabé tábúsoqme teriu púana wega Sísansabé kasenána, Sehgióro ú ehwehmé aneq ehwéhniká mó ehwéh kiotaikiro úwe.

²⁹ Úwana Sísaga wensabé, Kiotaiki ehwéh teaweníboq iro.

Ísara keo, írátíáhro.

Maniká itene Wahnah peh morá aní míéhre.

³⁰ Maniká itene Wahnahnsabé irutaboiroro.

Moke itene irupipeqkákáq

moke iteiwankakáq

moke itene iwíáhopipéqkákáq

moke itene págege inónkánkákáq

Manikánsabe irutaboiroro.

Mah ehwéhmé moke mó sehgióro ú ehweh aiq kiotaikire.

³¹ Mó kiotaiki ehwéh iro.

Arerensabé arutaboirónanserah
mó anínsábé moq arutaboirúno. (*Lo 6.4-5; Wok
Pris 19.18*)

Mó sehgióro ú ehwehncá mah ehwéhtaré íre kiotaikire úwe.

³² Úwana síwáhnori anínká Sísansabé, Íwáhnoraníno, arega aiq tábúsoqme iraréne. Manikámé peh morá áníne. Peh morá webatare. Arega aiq pútaróne.

³³ Itega Manikánsabe moke itene irupipeqmé, moke itene iwíáhipeqmé, moke itene págege inónkámé irutaboirúnawe, anotah kawéq sánsáne. Iteitensabé irutaboirúnanserah mó anínsábé moq irutaboirúnawe anotah kawéq sánsáne. Wehukega ménkámehncá subiqme agewe Manikánsabe titiraruqaruowe. Arutaboiré sansanká moke titiré sansa kiotaikire úwe.

³⁴ Úwana Sísaga we ahtebeh ehwéh irena wensabé, Manikánka wahnah wahnahnirabeq arewe wahtotaq miahne úwara mío ke síáhtónsabe mó ehwéh íre kasenuwe.

Manikánka omaq ato aní éhweh Sísaga kasenú ehwehne.

(Mátíyu 22.41-46; Áruká 20.41-44)

³⁵ Sísaga Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéqté wíráipéq síwáhnoréna mío keyabé, Mósísine ehweh síwáhnoro kegá, Manikánka omaq ato aní koweriréh ánímé we peh Tébitine anahwa wíre ewe. Mi ehwéhmé aneqsábé irareo kasenéna

36 Manikáne Awanka Tébiti iwíáh atowana igankó pukúipéq sehiranúwana mi ehwéhnká mahraréna,

Maniká itene Wahnahnka néne Wahnahnsabé,

Niyah púpeq tútuue míéhnaraq

arene naruo saiqnariankehe atóge úwe ire. (*Buk Song 110.1*)

37 Tébitiga mi anínsábé, Néne Wahnahne ato puana we árahue wene anahwa míanabo kasenúwe.

Péhrasi kereq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka ahbabárowe ú ehwehne.

(Mátíyu 23.1-36; Áruká 11.37-54, 20.45-47)

Kasenúwara áhnte wehukégá wene ehweh irera anotahtaq iwíáh iwíáhowe.

38 Sísaga síwáhnorútaq mahraréna, Mósísine ehweh síwáhnoro kegá mira onserahniyeho. Mó kegá se tagéra sensíwíq pankerageheéra íre wahto korósí úbíqmera nogówe. Sega máhkétirapéq nogótáq mó kegá se mehweh ariteyabe suwahbehre.

39 Momiwí nahtápéq pokotaq peh kaweqtapéq tútuue méyabe suwahbehre. Táhutahurorabeq aboawah wehwáí tútuue míáhrabeq méyabe suwahbehre.

40 Sega kéweinínsónsábé péhe éhwéh teriera sene ménsámehnsánkakaq sene nahnkakaq mewe meweowe. Mó kegá ite kaweqtaq míáh ké wóe igeheéq wehuke míáhtáq íre wahtotaq púreq aruqarurowe. Mirao puana Manikánka ehweh aritahna tanáhráq se anotahtaq kamah arinkéhe úwe.

*Tabonah inínká Maniká náwu monéyábé éhwéhne.
(Árúka 21.1-4)*

⁴¹ Wehukega Maniká móne náuúrabeq Sísaga wahtotaq tútuue míowara áhnte kegá séra sene móne mítaq náuúwana tagówe. Tagówara áhnte monéákáké kégá áhnte moné náuúwe.

⁴² Náuúwana tabonah kewéinínká séna káriq monéraré náuuwe. Mi monéraré peh morá ákáhtaq pabusa móné tahnsane.

⁴³ Sísaga we kéro keyabé, Ínéba sewiáhro éna teiníboq írátíáhro. Mah tabónáh kewéinínká náuwi mónégá moke mó kegá náuwe móné kiotaikire.

⁴⁴ Segá sene pehipi matiáh móné náuéwana mah tabónáh kewéinínká moke wene matiéh mónéwé aiq náuwi. Aiq náuwi púana amahnága táhutahuq paiqmarahna moné íre kéhre. Minayabe wega náuwi mónégá moke mó kegá náuwe móné kiotaikire úwe.

13

*Sísaga, Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náh íre kaw-
eraginawire ú ehwehne.*

(Mátíyu 24.1-2; Árúka 21.5-6)

¹ Sísaga Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náhtáqté wírípéqté tueyokútaq we kéro anínká wensabé, Íwáhnoraníno, tagáhno. Nah kéh ébáhmé áhnte kaweq ebáhne. Áhnte kaweq ebáh náhmári tagáhno úwe.

² Úwana Sísaga wensabé, Amahnága mi anótáh náhmári aiq tagahno? Mi peréhnéhnia ébáhmári miraue íre moraráq kagainae. Peh moke paentárara aruaneherawoe úwe.

Sísaga anehe tanahráq íre kaweq sunúq sínawire ú ehwehne.

(Mátíyu 24.3-14; Áruká 21.7-19)

³ Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náh korabeq seberiopéq Óríwi sawéhrápéq Sísá tútuue míowara Pítareh Sémísireh Sónireh Ehntarurehga weba séra kasenuwe.

⁴ Kasenéra, Arega métáq irarénawe ahkake miraoneherabo? Miraonehera irataq aneq ábóraraginabo uwe.

⁵ Uwana Sísaga sensabé, Mi tanáhráqsábé mó kené péhe éhwéhnsábé aiq pútare aritéhboq auráq matawéq tagariáhro.

⁶ Áhnte kegá mótaq mótarue neníwírue séra, Ínéwé Manikánka eqmaq núwéh ání múge irarirataq áhnte kegá sene péhe éhwéhnsábé aiq pútare aritagéhe.

⁷ Mi tanáhráq ebehowe ira ehwéh ireq mó ebehowe sóriq ehwéh íréhrataqmé íre áhreoro. Téhwe teiú náneq ebeq sínana anehe tanahráq íre apubúue sinae.

⁸ Mó kehinánseq mó kehinánseqka ebehoneherawoe. Mó wahnáhné awahrahreq mó wahnáhné awahrahreue ebehoneherawoe. Mitaq mahataq máriinae. Ehwehranae. Minawarinká uwo uwoira tanáhráq áhwáranæ úwe.

⁹ Sísaga mó mahraréna, Kawerue auráq matiáhro. Segá ite kaunsíri ke kotiorarabeq móitera sene momiwí nahtápéq áréti sahtaté iubigéhe. Néne sánsá sehgiónsábé ákáhtaq wahnáh kéreq anotah wahnáh kéreqka ehweh aitageheéra seba móitagéhe. Mi tanáhráq néne ehweh terigéhe.

10 Téhwe kaweq ehwéh moke mah kehíná kéhíná teri terinigehe.

11 Segá ehweh aitageheéra táhtoqme meiqmera móíuwéhrataq itega irarira ehwéhnsábé iwíáh kikiriyeho. Írakaumo. Mi tanáhráq Manikáne Awanka iwíáh aitahna ehwéh irarero. Mi tanáhráq íre iteitene ehweh irarigehe. Manikáne Awanka iwíáh aitahna ehwéh irarigehe.

12 Subiq suageheéra siwahwárehga síbákawaréh móruehrara síbákawaréhga siwahwáreh móruagéhe. Subiq súáhiro aritagéhe. Sibowárehga monseráhnue sene animárí móruagéhe. Animárinká sinoibonsabé abiahnsa aritera subiq súáhiro aritagéhe.

13 Néne sánsá sehgió púara ómi kegá itensabé íre suwahbanae. Néne sánsá íre susa anehe tanáhráqkákáq peh kawerue sehgirataq Manikánka ite meirena oga mérapeq móitankéhe úwe.

*Sísaga íre kaweq sunúq sínaraqsábé teriu ehwéhne.
(Mátíyu 24.15-28; Áruká 21.20-24)*

14 Sísaga mó mahraréna, Íre kaweq ahabárorahi naneq Manikánsabe iwíáh iwíáh atáhrabeq maragéhe. Mitaq órira kahnara tagagehe. Mah sehirá tagah keo, iwíáhue tagahro. Mi tanáhráq Súría marakórápéq míéh rataq sáwéhrapeq pehbeheráh pokoro.

15 Mi tanáhráq máhpeq míéh rataq itene ménsámehnsá kiweyanehéq nahupeq kibekiyehboq pehbeheráh pokoro.

16 Sotápéq míéh rataq itene korósi koweyanehéq itene nahtapeq kouwekiyehboq pehbeheráh pokoro.

17 Mi tanáhráq kía míéhra inínsónseq inahunah inínsónseqka íre pehbeheráh pokorahi puaq sensabé irutaboiroro.

18 Ah áhnte kariéhínagake mi iré káwéq súnúq sínehboq púreroro.

19 Mitaqkake anotah íre kaweq sunúq sinawire. Manikánka mah marákó márákó mirarotaqkákáq amahnágaákáq mina tahnsa sunúq íre kéhre. Mókake mó mina tahnsa sunúq íre sinae.

20 Íre sinae éna, Manikánka aiq iwíáhéna, Íné túbáh agonaraq mi sunúqká ómi mah kehiná kéhíná subiq suahráhire. Ómi subipáhraruehneho éna mi tanáhráq wahtonaraníe iwíáhúwe. Mira iwíáhúnsabe wega omaq sitéh keyábé arutaboiri puana mi tanáhráq wahtonaruankéhe úwe.

21 Sísaga mó mahraréna, Mi tanáhráq mó kegá itensabé, Tagahro. Ite meirena kaweraintankeheéna Manikánka omaq ato anímé mahtaq míéhre irara mó kegá itensabé, We isebeq míéhre igehe. Sene péhe éhwéhnsábé aiq pútare aritého.

22 Íné Manikánka omaq intárái aní múge irarira kereq íné Manikáne ehweh iraru aní múge irarira kereq péhepehe ehwéhne seneherawoe. Sega sirataq ótaq sansánkákáq anotah pagégé sánsánkákáq miraigehe. Áhnte kegá sene ótaq sansá tagéra sensabé aiq pútare aritageheéra mi sansá miraigehe. Manikánka omaq sitéh kégá moq sene péhe éhwéhnsábé aiq pútare aritageheéra miraigehe.

23 Moke teiú náneq mókake ábóraragína puaq auráq matawéq tagaríáhro úwe.

Anehe íné wehukení úku anínká tuinauge ú

ehwehne.

(Mátíyu 24.29-31; Árúka 21.25-28)

²⁴ Sísaga mó mahraréna, Mitaqkake íre kaweq sunúq sótaikínaraq pópoqnah íre patahinae. Inokáhpeq íre Íónitanae.

²⁵ Wehyoqmarí íópeqté meginae. Íópeqté págege naneqmarí moke kúrugúruinae. *(Aisaia 13.10, 34.4)*

²⁶ Mi tanáhráq íné wehukení úku anínká piribiri-oyahnkakaq téhreh naneqkakaq págegeue tuonara tagagehe.

²⁷ Túónagake pembíáhnka anotah ehwéhnínaraq Manikánka wene íópeqté ké eqmaq suankéhe. Eqmaq suena wega omaq sitéh keyábé, Moke mah marákó marákórápéqté mitaqté kéweriqme mah-taqté kéweriqme ue ue meriqme sero inkehe úwe.

Sísane ehweh íre parabagia peh ahriahri kagainawire i ehwéhne.

(Mátíyu 24.32-35; Árúka 21.29-33)

²⁸ Sísaga mó mahraréna, Awankánsabe iwíáhue tagéq iahtebahro. Awanká ayahnawe anonkakaq kahnana ánáh aunínaraq itega iwíáhéq, Ópeq áhníbórá sire aiq ahtebóne ewe.

²⁹ Mina onserah moke teiú náneq ábóraragínaq tagéq íné túóna tanáhráq aiq wahtotarire igehe.

³⁰ Teiníboq írátíáhro. Amahnága oga míáh kégá ómi pehipi íre pukigehe. Ebeqme moke teiú náneq ábóraragínaq tagéq anehe pukigehe.

³¹ Íópeqkákáq mah marákó marákóákáq parabagínana ínéga teiú éhwéhmé íre parabagia peh ahriahri kagainawire.

Sísa tuina tanáhráqmé ómiga íre iahtebóna ehwéhne.

(Mátíyu 24.36-44)

³² Sísa mó mahraréna, Íné túóna wehekáhnkákáq áhwahakáq ómiga íre ahtebahwe. Íópeqté kégá íre ahtebahwe. Íné Manikáne ahninkáwágá moq íre ahteboge. Peh morá Maniká Iteriboga webataq mi wehekáh tagariéhre.

³³ Túóna tanáhráq ite íre tagariáh púaq níwénunéq kawerue auráq matiáhro.

³⁴ Íné túónaraqmé wehga íre wahto ah nógínserahne. Wega wene nahtapeq suena pokinaitaq wene arambehri ke wahnah arámbéhríráq sítéhre. Mó aní mó arámbéhríráq mó aní mó arámbéhrírárue sítéhre. Ahnansahraq wahnah atéh ánínsábé, Kawerue auráq matiahno éna pokire.

³⁵ Mina inserah íné anotah Wahnáh túóna tanáhráq íre tagariáh púaq kawerue auráq matiáhro. Íó tupekínaraqpópoq inokáhnabubupopoq kokórega téh ehwehnínaraqpópoq ahbi-ahipeqqpópoq tuinauge.

³⁶ Apubúue túónaraq ite sugéhboq peh kawerue auráq matiáhro.

³⁷ Itensabé teiú éhwéh ómi mah kehiná kéhíná teriúge. Níwénunéq kawerue auráq matiáhro úwe.

14

Wahnah kegá Sísa subiq suaneheéra moraénu ehwéhne.

(Mátíyu 26.1-5; Áruká 22.1-2; Sóni 11.45-53)

¹ Ahrina tahnsá sótaikú iahreraq ko tanahráq íre múi páretí né tanahráq wahtonútaq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka sío síoéra, Sísawe árahue epéq táhtoqme mósibiq suanéhnkono íwíáhuwe.

² Mira íwíáhéra, Áhnte wehekéqká táhutahurirataq ehwehéra tobehiehboq Sísá pehraganehe uwe.

Peh morá ínínká Sísane ayahnopeq wéri abaq ato ehwehne.

(Mátíyu 26.6-13; Sóni 12.1-8)

³ Pétáni suwahpeqte ání Sáimóniwe anotah nao wagú anine. Minayabe mó kegá, Náonkakaq Sáimónie ue wéhuwehu áwíratówe. Sísaga Pétáni suwahpeq ména mi aníné nahtapeq táhutahurúwana peh morá ínínká áhnte moné tahnsa wéri ántéhyá mewe súwe. Mewe séna mi ántéhyá piteruqme Sísane ayahqnopeq wéri antiatowe.

⁴ Antiatowara táhmaro míó kega abiahnsanéra seye náhenéra, Mi weríwé aneqsabé pehipi anti-atehro?

⁵ Íre pehipi antiatéhtáq tahirímé mi werí paiq-marena 300 moné mewena mi moné tabonah ke nárí irino éra mi inínsábé awehgu atówe.

⁶ Awehgu atówana Sísaga sensabé, Mi iní pehragatáhro. Aneqsabé awehgu ataho? Wegá mira aintéh sánsámé kaweq sansáne.

⁷ Tabonah kewe ahriahri iteba mía míaowaq ite iuwahbáhnagake séhréh aritahráhowe. Ínéwé ahriahri iteba íre mía míainie.

⁸ Mi ínínká aiq miraorahi sansá aiq miraire. Íné maisarageheéna mi ínínká ninonka abaq intéhre.

⁹ Teiníboq írátíáhro. Mah marákó márákó kaweq ehwéh teri terinirataq wega amahnága mirai naneq ehwehnikákáq terigéhe. Terírataq íréhra kegá wéri abaq intéh ínínsábé iwíáhigehe úwe.

Súrásaga wahnah keyábé, Ite meiqmena Sísaba móitaníe ú ehwehne.

(Mátíyu 26.14-16; Áruká 22.3-6)

¹⁰ Sísá kéro ke airápété téhraníte míówe. Sebaté ání wenáwíqtare Súrása Ísikáriótie. Wega Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kébá pokue sensabé, Sísá iteba méauwaníe úwe.

¹¹ Méauwaníe teriuwara iwíáh iwíáhéra móne awenéhboq miraúno uwana Súrásaga kowe aritena se Sísaba mórite tanáhráqsábé iwíáhue kabarúwe.

Sísareq we kéro kereqka moráráq táhutahuru ehwéhne.

(Mátíyu 26.17-25; Áruká 22.7-14,21-23; Sóni 13.21-30)

¹² Íre múi páretí né tanahráq ebeqte wéhékáh sótaikú iahreraq ko tanahráq sútaq Asiu kegá sipisípiq áráhq subiqme titiru tanahráq súwe. Mi tanáhráq we kéro kega Sísaba séra wensabé, Sótaikú tanahráq iahreraq kéh táhútáhúq nankehboq eheq kogaweratanéhnkono ue kasenuwe.

¹³ Kasenuwana Sísaga we kéroya aníte eqmaq suanaútaq sensabé, Wahtotaq kehiná suwahpeq pokotao. Obenkisa wání antéhíyánkákáq ánínseq piehgírataq kérahtao.

¹⁴ We kibekína nahtápéqté ábówánsábé mahraréta, Íwáhnori anínká mahraréna, Ínéreq íné séníráh kéreqka sótaikú tanahráq iahreraq

kéh táhútáhúq nanehboq mi paqnáhípeq teio ire teawetao.

¹⁵ Teawírataqmé wega ménsámehnsá aiq kaweria páqnáhípeq teinkéhe. Mitaq itene táhutahuq kawer-aráhtao éna eqmaq suowe.

¹⁶ Eqmaq suowara mi anitégá mi ke suwah-peq pokue Sísaga teriunserah tagéra mitaq sótaikú tanahráq iahreraq ko tahutáhúq kaweraróye.

¹⁷ Íó tupekútaq Sísareq airápété téhraníte we kéro kereqka mitaq séra

¹⁸ tútuue táhutahurutaq Sísaga sensabé, Teiníboq írátíáhro. Ite míáhrabeqte ání ínereq moráráq nóya anínká néne naruo kowerirankéhe úwe.

¹⁹ Úwara sene sirupipeq umeh agúwara morá ání morá anínkáue Sísansabé, Arega ínénsabe irareno ue kasenuwe.

²⁰ Kasenuwana Sísaga sensabé, Airápété téhraníte omaq sitórabeqte anínká ínereq morá párétáhípeq páréti pámbáhúya anímé we wire.

²¹ Manikáne ehwehnka aiq irarinserah íné we-hukení úku aní pukinie. Néne naruo kowerirahna aní anotahtaq kamah awinawire. Wenanoga we íre maqmioaq tahirímé aiq kaweri irino úwe.

Sísaga párétiakáq sera ano ko kahpúákáq náriu ehwéhne.

(Mátíyu 26.26-30; Áruká 22.15-20; 1 Kórína 11.23-25)

²² Sega táhutahurutaq Sísaga páréti mewena Manikánsabe kaweróne atena keqme náriena sensabé, Mahnawé niwaq mire. Náhro úwara nowe.

23 Nowana wega náhniáq sera ano kahpú mewena Manikánsabe kaweróne atena náriuwara ómiga nowe.

24 Sísaga sensabé, Mahnawé néne korahq mire. Néne korahq tuinaga itereq áhnte mó kereq Manikánka insahwé aitena itene ahbabáq kaweraitankéhe.

25 Teiníboq írátíáhro. Náhniáq sera ano mahtaq mó íre nanie. Mókake Manikánka wahnah wahnahnínarabeq míáhnaraq o sera ano nanie úwe.

26 Segá Manikánsabe iwíáh íwíáh igonkónéra máhpeq tueyokéra Óríwi sawéhrápéq pokuwe.

Sísaga Pítansabé, Íné nuwaniewóne ú ehwehne.

(Mátíyu 26.31-35; Áruká 22.31-34; Sóni 13.36-38)

27 Sísaga sensabé, Manikáne ehwehnka mahraréna,

Ínéga sipisípiq Wahnáh subiq súáhnaraqmé moke sipisípiqmarínká kobeq séberigehe ire.
(Sekaraia 13.7)

Mi ehwéhnká irarinserah ite ómiga íné nuweq kobeq séberigehe.

28 Manikánka íné oganúq intahnaraq Kehrari marákórápéq ebeq konaq inehe sighehe úwe.

29 Úwana Pítaga Sísansabé, Ómiga are áúwéhrataqmé ínéga íre auwanauge úwana

30 Sísaga wensabé, Teawiníboq írátíáhno. Iborá inókáhpéq kokórega téhtaréráq ehwehnina ínaraq arega íné íre tagaríoge apahtáróráq irariniewóne úwe.

31 Úwana Pítaga mi ehwéhnsábé anotahtaq ahqáho éna Sísansabé, Mó kegá arereq ínéreq iubiq

súéhraqmé ínégá are aiq tagaríóge atanauge úwara sega moke wega irarúnserahnuwe.

Sísaga Késémáni matábúráq kobúrerú ehwehne.

(Mátíyu 26.36-46; Áruká 22.39-46)

³² Sísareq we kéro kereqka mitaq suera mátabu áwíq Késémáni pokuwe. Sísaga sensabé, Ite mahtaq tútuue míehrana íné kobúrerono éna

³³ Pítareh Sémísireh Sónireh móbeq mórítowe. Mórítena wene arupipeq anotah uméhue págege agúwana

³⁴ wega sensabé, Nirupipeq anotah uméhinka pukorahuge. Mahtaq tótuqméq tagaríáhro éna

³⁵ se suena wahtotaq móbeq pokéna marakóraq káuqmunue ména púrerúwe. Púreréna íre kaweq sunúq weba sínehoéna púrerúwe.

³⁶ Púrerue mahraréna, Nániboo, arega moke mirarahóne. Mah íré káwéq sunúq móruo. Íre íné nuwahbeh sansá peh are awahbáhna sansánúno ue púrerúwe.

³⁷ Púreraruena wega Pítarehba kouwekéna tagówara sugówe. Sugówana wega Pítansabé, Sáímónio, aneqsabé sugahno? Pehgáriq tanahráq árahinsabé íre tótuqmé níwénunorahoo?

³⁸ Iteiyuwanka kaweq sansánéyabe iuwahbehre. Peh itene inonka mareqmarero puq íre miraorahowe. Minayabe owainawanka ahbabáq aitehnehboq tótuqméq púreroro éna

³⁹ mónkakáq kobúrerúwe. Métáq púrerúnserahnuwe mó púreréna

⁴⁰ Pítarehba mó kouwekéna tagówara se anotah mukúqmáhkúru puara se peh sugówe. Sugówana Sísaga iriritowara siyehitónsabe ehiya míówe.

⁴¹ Sísaga apahtáróráq kένα séna ú púana sensabé, Ite peh ahrenaneheéq sugaho? Aiq míre. Íné wehukení úku aní ahbabáq ke kowerire tanahráq aiq sire.

⁴² Pokonehboq irigoro. Tagahro. Néne naruo koweriréh ánínká aiq sire úwe.

Súrásaga Sísane naruo koweriro ehwéhne.

(Mátíyu 26.47-56; Áruká 22.47-53; Sóni 18.3-12)

⁴³ Sísaga mi ehwéh irarútaq Súrása we kéro anínká apubúue súwe. Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísiga miraoro ú ehweh síwáhnoro kereq Asiu kené aboawah wehreqka áhnte mó ke eqmaq súówara sega pokamarinkákáq sahmárínkákáq Súrásareq moráráq suwe.

⁴⁴ Seneherautaq koweriro anínká su ke teriena, Ínéga nánkóqnahna anímé Sísá wire. Táhtoqme kawerue meqme móáúwáhro úwe.

⁴⁵ Minayabe Súrásaga sútaq Sísaba apubúue séna wensabé, Íwáhnoraníno éna nánkóqnoúwe.

⁴⁶ Nánkóqnoúwara sega Sísá táhtoqme ambubuee táhtotíówe.

⁴⁷ Táhtotíówana mó anínká wene poka mewena Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítéh aniné arambehri aní apiwe wene ahre kiraq auwowe.

⁴⁸ Kiraq auwowana Sísaga sensabé, Aneqsabé aebó aní táhtoráhnserah pokankákáq sahnkákáq íné meniraneheéq seo?

⁴⁹ Mó wehekáh mó wehekáhnue Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéq áhnte wehekáh itereq ména íwáhnorurautaq mi tanáhráq itega íné íre táhtotiarowe. Manikáne ehwehnka irarinserah aiq pútaraginkeheéq miraowe úwara

⁵⁰ we kéro kega Sísa auwera pehbeheráh pokuwe.

⁵¹ Pokuwana káriq mahbíga peh taberábe ambántá úbíqmena Sísa anehe kaqmena kérowe. Kérowara míó kega we táhtorówana

⁵² wene ambanta kesuena pehrákora pehbeheráh pokúwe.

Wahnah kegá aboawah weh míórabeq Sísa ehweh ató ehwehne.

(Mátíyu 26.57-68; Árúka 22.54-55,63-71; Sóni 18.13-14,19-24)

⁵³ Segá Sísa meqmera Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéné wahnahpa pokuwara moke Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósisine ehweh síwáhnoro kereq Asiu kené aboawah wehreqka mitaq momiwíuwe.

⁵⁴ Se mótaq we mótarue Pítaga sinehe kaqme kure Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéné wahnahne nahnoerápéqté mátábúraraq kúwe. Kure mitaqté párisíréhreq tútuue méra iraraq totoruwe.

⁵⁵ Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq moke mó kaunsírí kéreqka Sísa subiq suanéhboq wega ahabáruraime insega tagarairo éra kabaruwara íre pahsúówe.

⁵⁶ Sísa miraúnsabe áhnte kegá péhe éhwéhnéra íre morá éhwéh iraruwe.

⁵⁷ Táhmaro kegá irigue péhe éhwéh atera mahraréra,

⁵⁸ Itega wene ehweh írátáúne. Wegá iraréna, Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh náh wehukega pearó nah sokoruqme apahtáro wéhékáh mó nah pearaníe. Íre niyahnkaratáté pearaníe uraire éra

59 sene ehwehme peh úbíráhbíq ehwehnéra íre morá éhwéh iraruwe.

60 Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéné wahnahnka irigue ákáhpi kowéna Sísansabé kasenéna, Mah kegá arensabé irare ehwéhmé arega íre terieráhono? Sene ehweh aiq pútaq ehwéhpo úwana

61 Sísaga íre iraria peh ehiya míowe.

Peh ehiya míowana wega Sísansabé, Manikánka ite Asiu ke meirena kaweraitankeheéna peh morá ání omaq atowe. Arewe mi anípo? Arewe Manikáne ahninkáwábo kasenúwana

62 Sísaga wensabé, Íné we uge. Íné wehukení úku anínká Manikáne ayah púpeq tútuue ména íópeq írabúyápipeqté tuonaq tagagehe úwe.

63 Úwana Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéné wahnahnka mi ehwéh irotaq abiahnsanú púana wene korósi subansuena mahraréna, Wega aiq irarinsabé mó keyábé móme íre kasenoro. Ahqáho.

64 Wega Manikánsabe íre kaweq ehwéh atéhraq íráhwe. Minayabe aneratanéhnkono úwara sega moke mahraréra, Wega ahbabáq ehweh aiq irari puaq subiq suo atanéhe uwe.

65 Táhmaro kegá Sísá tehqni atera wene auran-abiah ambantaraté akariatawéra subiqmarera, Insega are subiqmarehro? Teio uwara párisirehga Sísá meqmera mósubúwe.

Pítaga, Sísá íre tagaríoge ú ehwehne.

(Mátíyu 26.69-75; Árúka 22.56-62; Sóni 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Pítaga nahnoerápéqté mátábúrácq tumíowana Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítéh ániné arambehri ahrárigá súwe.

⁶⁷ Súwana Pítaga iraraq totorúwana mi ahrárigá we tagéna ebitáwéna wensabé, Are Sísa Néhsara suwahpeqte áninseq míarone úwe.

⁶⁸ Úwana Pítaga ahqáho atena, Arega iraréna ehwéhmé íre ahteboqe. Aneq ehwéhnono éna mitaq suena méhpehpeq pokúwana kokórega téh ehwehnúwe.

⁶⁹ Mi ahrárigá méhpehpeq Píta mó tagéna míó keyabé, Mah anímé Sísa awahrahní míre úwe.

⁷⁰ Úwana Pítaga mó ahqáho atowe.

Pehgáriq motácq tahnsa mitaq míó kega Pítansabé, Are Kehrari marákórápéqté áni púah are wenawahrahní móne uwe.

⁷¹ Úwana Pítaga ehbonéna mahraréna, Manikánka tagaríehtácq aiq pútariahnsanuge. Itega irare anímé íné íre tagaríóqe. Ínéga péhe éhwéh teawénaraqmé Manikánka íné nubiq suankéhe úwana

⁷² kokórega mó ehwéhnúwe. Mó ehwéhnútaq Sísa teawu ehwéh Píta ahrreraq kowe. Mina teawu ehwéhmé, Kokórega téhtarérácq ehwehna ínaraq arega apahtárórácq íné íre tagaríóqe irariniewóne úwe. Pítaga mi ehwéh ahrreraq kowana wene arupipeq umehúwana anotahtaq ibisówe.

Sísa meqmera Páhírátiba móátó ehwehne.

(Mátíyu 27.1-2,11-14; Árúka 23.1-5; Sóni 18.28-38)

¹ Ahbiahipeq Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Asiu kené aboawah wehreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereq moke mó kaunsírí kéreqka momiwíue Sísa subiq súéhra ehwéh sío síoéra wene ayahnkaratáq nágáqtate táhru táhrue meqmera anotah wahnáh ání Páhírátiba móátówe.

² Móátówana Páhírátiga wensabé, Arewe Asiu kené wahnahpo kasenúwana wega wensabé, Arega aiq iraréne úwe.

³ Úwara Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kégá Sísa áhnte ehwéh atówe.

⁴ Ehweh atówana Páhírátiga Sísansabé, Sega arensabé áhnte ehwéh atáhwe. Minayabe arega ehweh íre terieráhono kasenúwana wega peh ehiya míowe.

⁵ Peh ehiya mío púana Páhírátiga iwíáhue tagéna áhtenúwe.

Páhírátiga, Sísa awankátaq táhparáthro ú ehwehne.

(Mátíyu 27.15-26; Árúka 23.13-25; Sóni 18.38-19.16)

⁶ Anotah tahutáhúro tanáhráq mó opéq mó opérué karábúsiipéqté ání Asiu kegá pugeqio teawú ani Páhírátiga pugesuaq pugesuarúwe.

⁷ Wehukení wenáwíq Párehbae. Wereq mó kereq ebehútaq Párehbaga wehukení subiq suonsabe karábúsiipéq míowe.

⁸ Karábúsiipéq míowara áhnte kegá kire Páhírátinsabé, Are ahriahri mira aruqarurona serahnúno uwe.

⁹ Uwana Páhirátiga sensabé, Asiu kené anotah Wahnáh pugeq inínkono kasenúwe.

¹⁰ Kasenéna iwíáhéna, Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kégá, Sísaga ite kiotaikíneho éra abiahnsa atáh púara ínéba meqme sewe iwíáhúwe. Mira iwíáhú púana wega sensabé, Asiu kené anotah Wahnáh pugeq inínkono kasenúwe.

¹¹ Kasenúwara Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kégá míó keyabé pagu pagunéra, Mah ehwéh Páhiráti koreawéro. Wensabé teaweq, Párehba pugeqauwe Sísá subiq súáhro arito koreawéro éra pagu pagunuwara míó kega, Párehba pugeqio uwe.

¹² Uwana Páhirátiga sensabé mó kasenéna, Itega ite Asiu kené Wahnahne ue áwiratáh ánimé aneratanínkono úwe.

¹³ Aneratanínkono úwara sega ehweh kikiréra, Awankátaq táhpawe subiq suo uwana

¹⁴ Páhirátiga sensabé, Aneqsabébo? We aneq ahabáriro kasenúwara sega mó anotah ehwéhnaéna, Awankátaq táhpawe subiq suo uwe.

¹⁵ Uwana Páhirátiga míó kene sirupipeq eyoyóigeheéna Párehba pugeq auwena Sísá árėti sahtaté subóro aritena sóntía kegá awankátaq táhpawe subiq suageheéna siuwe.

*Sóntía kegá Sísansabé awiréh ató ehwehne.
(Mátíyu 27.27-31; Sóni 19.2-3)*

¹⁶ Sóntía kegá Sísá meqmera wahnah anínká ehwehúrabeq kibekue móatera ómi mó sóntiá ké síáhrabuwara momiwíuríówe.

17 Momiwíera peh morá tautáúq korósi abaq atera ógaratáté keborarera wene ayahqnotaq suki atówe.

18 Suki atera wensabé, Aiq míahno? Arewe Asiu kené Wahnah mone éra

19 wiahno sahtáté ayahqnotaq subiqmarera tehqni atera sirehunseraráq méra Sísansabé péhepehe iwíáh iwíáh atera

20 awiréh atówe. Awiréh atera abaq ató korósi akai auwera wewene korósi suki atera awankátaq táhparanehéera meqmera pokuwe.

Sísa awankátaq níriraté táhparó ehwehne.

(Mátíyu 27.32-44; Áruká 23.26-43; Sóni 19.17-27)

21 Sóntía kegá Sísa meqmera pokuwana Sáiríni marákórápéqté áni wenáwíq Sáimóni ahtapeq sure Sarúsarama suwahpeq pokinieéna sótaikinaúwe. We Árékásántareq Árúpareqne sibowá míowe. Sóntía kegá we saiqnatera, Sísa táhparéhra awánkámé abaqme kúno atónsabe abaqmena kúwe.

22 Sísa meqmera Kógóta sawéhrápéq kíúwe. Mi sawéh áwíqmé áwahewé wehukení ayahqno tánúnsutapére.

23 Mitaq sega íre érorahi kítabeh maráhsíní mewera náhníaq sera anopipéq sombirahue Sísa náuwana ahqáho éna íre nowe.

24 Íre nowara sega we meqmera awankátaq níriraté wene ayahnkaratáq subiqmaq aigárátáq subiqmarue táhparera awanká pankeqme marákóipeq pearówe. Pearera, Wene korósi insega meyanabomo éra saraqmianeheéra káhsiue saraqme meyówe.

25 Wéhékáh íó ákáhtaq kiutaq awankátaq táhparówe.

26 Ehweh átó ehweh kanehraq sehiranúwara wene ayahqno abobórahpeq awankátaq táhparówe. Mi sehíránká mahraréna, Asiu kené Wahnahne úwe.

27-28 Sísá awankátaq táhparórabeq aebó ánité moq awankátareráq níri pewe táhparéra pankeqme ayehré ayehré pearówe.

29 Pearówara mitaq sótaiku kegá Sísá tagéra awiréh atera sinuo kóbiq kóbiréra wensabé íre kaweq ehwéh atówe. Íre kaweq ehwéh atera mahraréra, Manikánsabe iwíáh íwíáh atáh nah sokoruqme apahtároráq mó pearahráhóna aníno,

30 arere séhréhúno. Oga míankehboq marakóipeq tueagúno éra awiréh atówe.

31 Awiréh atówara Manikáne ehweh mibeq mahbeq arítáh kéreq Mósísine ehweh síwáhnoro kereqka moq awiréh atera mahraréra, Wegá mó ke kaweraritena peh wewe íre kawerorahire éra

32 wega, Íné áhnte wehuké merirena kawer-aritankeheéna Manikánka omaq intowe íwíáhire. Íné Ísara kené Wahnah aní múge íwíáhire. Wegá maraipéq tueagínaq tagéq wensabé aiq pútare atanéhe éra awiréh atówe. Awankátaq táhparó anitégá moq íre kaweq ehwéhnéra Sísansabé awiréh atóye.

Sísá pukú ehwehne.

(Mátíyu 27.45-56; Árúka 23.44-49; Sóni 19.28-30)

33 Wéhékáhnabubu moke mah marákó marákó sunkíkíragúwana íó tunsorerutaqkakáq peh sunkíkíratioe.

³⁴ Tunsorerutaq Sísaga wewene ehwehta q Wen-abonsabé anotahta q mahraréna, Írói, Írói, tahmah sabáhtahnie úwe. Mi ehwéhnúmé, Nániboo, Nániboo, aneqsabé íné nuwahno úwe.

³⁵ Úwara táhmaro iriwe mío kega irera mahraréra, Íráhro. Éráísansabé áhrabire uwe.

³⁶ Mibeqté ánínká pehbeheráh sehenáh tahnsa náneq mewena kítah nah nanepipéq pámbáhue sehikaratáq maqme pankeqme Sísaga píbira nankeheéna awuwe. Awena mahraréna, Éráísaga marakóipeq atanabiramo. Taganeheqmúne úwe.

³⁷ Úwana Sísaga anotahta q ehwehnéna putiowe.

³⁸ Putiotaq Manikánsabe iwíáh iwíáh atáh náhtápéqté páráhnikéq tahnsa ónsá senahpeqté subame tunse téhtaré úkúwe.

³⁹ Sóntía kené kíápéténiga Sísane auranabi-ahtapeq ména we putionsabe tagarawéna mahraréna, Mah anímé aiq pútaq Manikáne ahninkáwá wíre úwe.

⁴⁰ Sísaga putiotaq ahreronká mobeq iriwe méra awahnkanuwe. Mágára suwahpeqte íní wenáwíq Máhríae. Sémísi anehe piah anínseq wenawah Sósépareqne sinowa wenáwíq moq Máhríae. Mó íní wenáwíq Sárómie.

⁴¹ Sísaga Kehrari marákórápéq síwáhnorútaq mi inítógá we kéréra wene táhutahuq tíátówe. Mi inítároréq mó Sarúsarama suwahpeqte su ahrérónseqka mobeq iriwe méra awahnkanuwe.

*Sísane anonka maisé onápípeq maisaró ehwehne.
(Mátíyu 27.57-61; Áruká 23.50-55; Sóni 19.38-42)*

⁴² Ahbiah tahnsá ahrena ahrena wehekáh ib-ora táhnsá táhutahuq kaweq kaweré wehekáh íó tupekútaq Sósépaga Páhírátiba pokúwe.

⁴³ Sósépawe Árimátéa suwahpeqte ánínúwara mó kegá, We kaweq abóáwáh wéh wíre íwíáhuwe. We Manikánka wahnah wahnahni tanáhráq áwénunue taga tagaú aní míre. We íre áhreia Páhírátiba pokéna wensabé, Sísane anonka mewena mómaisaranínkono úwe.

⁴⁴ Úwana Páhírátiga, We putiehramo íwíáhéna kíápéténine wahnah áhrabéna, Aiq putiehro éna kasenúwe.

⁴⁵ Kasenúwana, Aiq putíéhre úwana Páhírátiga Sósépansabé, Wene anonka meyo úwe.

⁴⁶ Úwara Sóséparehga íre wahto taberábe ambántá paiqmarera Sísane anonka kiwewe marakóraq márumarera ambantaipéq úbíqme mewera ubusa onápípéq mómaisarówe. Maisarera ebah ubusa onápípéq marera anotah ebáh paentáwe kure maisiaró mehpéh paiqmarera pokuwe.

⁴⁷ Mágára suwahpeqte ínínseq mó wenaogo Máhría Sósépane anowareqka Sísá maisarórabeq tagoye.

16

Sísa oganúkú ehwehne.

(Mátíyu 28.1-8; Árúka 24.1-12; Sóni 20.1-10)

¹ Ahrena ahrena wehekáh parabagúwara Mágára suwahpeqte íní Máhriáreq Sárómireq Sémísine anowa mó Mahriáreqka Sísane anonka abaq ataneheéra kaweq kunkúni werí paiqmárówe.

² Paiqmárowana o wiki kowara ebeqte wéhékáh ahbiahipeq ío kiembogútaq mi inínsónká maisiaró onápípeq pokéra ahtapeq kure

³ seye náhenéra, Méhpeh paiqmáráh ébáhmé in-sega paentáwe méreitanabomo uwe.

⁴ Úwana anotah ebáhnaba kowara sega tagowana méhpehtaq íre paisa peh móbeq kowara tagowe.

⁵ Tagéra maisiaró onápípeq kibekuwana íre wahto taberábe korósíákáq máhbí éberiopeq tútuue míowara tagéra áhtenuwe.

⁶ Áhtenuwana wega sensabé, Íre áhtenoro. Ite Sísá Néhsara suwahpeqte ání awankátaq táhpato aní seragahwe. We oganúkéna mahtaq íre míehre. We maisatotaq tagahro.

⁷ We kéro kereq Pítareq korerieq, Wega Kehrari marákórápéq ebeq kínaq itega mitaq kirataq tagagehe. Wega teiátáinserah itega mitaq we tagagehe koreríero úwe.

⁸ Úwana mi inínsónká tueyokéra iransánue áhtenunsabe pehbeheráh kure áhreu puara ahtapeq sótaiku ke íre teriasa peh ehiya méra pehbeheráh kótaikuwe.

Mágára suwahpeqte íní Máhríaga Sísá tagó ehwehne.

(Mátíyu 28.9-10; Sóni 20.11-18)

⁹ [Ebeqte wehekáh o wiki ahbiahipeq Sísá oganúkéna wega Mágára suwahpeqte íní Máhríaba ebeq súwe. Wega mó tanáhráq abapete téhtaré ówáínáwánsabé, Máhría auweq pokoro arito íní míre.

10 Sísaga mi iníba ebeq súwana mi inínká pokue Sísá kéro keba pokúwara Sísá pukúnsabe wensabé sirutaboiréra ibisowana Máhríaga koreriena,

11 Sísá oga míéhra tagoge úwe. Úwara wene ehwehnsabé íre aiq pútare atówe.

*Sísá kéroya ánitégá ahtapeq Sísá tagoya ehwéhne.
(Árúka 24.13-35)*

12 Anehe téhránitégá uworapeqté áhtápéq nogúyataq Sísaga mó aní tahnsa úkue seba súwe.

13 Súwara sega kouwekéra moke Sísá kéro ke koreríuyara sene ehwehnsabé moq íre aiq pútare arítówe.

Sísaga we kéro keyabé, Néne ehweh koreriéro ú ehwehne.

(Mátíyu 28.16-20; Árúka 24.36-49; Sóni 20.19-23)

14 Anehe we kéro ke peh abapete morá ké méra táhutahurutaq Sísaga seba súwe. Sirupipeq págege éra we oganúkú ehwehnsabé íre aiq pútare aritónsabe sensabé siwehguúwe.

15 Sensabé, Moke mah marákó marákó pokue mah kehiná kéhíná kaweq ehwéh koreriéro.

16 Ínénsabe aiq pútare aintera wání meyéhra kewé Manikánka oganúq sitankéhe. Ínénsabe íre aiq pútare aintéhra kewé ehweh aritankéhe.

17 Ínénsabe aiq pútare aintéhra kegá teiéna otáq sánsá miraigehe. Néníwírué owainawamarí kaq-suagéhe. Kambare ehwéhniagehe.

18 Ayahtate wehe táhtoragéhe. Pukorahi naneg nehrataq íre pukigehe. Siyahnkaratáté awahre ke táhtoréhataq kaweraginkehe úwe.

Manikánka Sísa íópeq tumero ehwehne.

(Áríka 24.50-53; Eqmaro 1.9-11)

¹⁹ Sísa itene Wahnahnka aiq teriuwana Manikánka we íópeq tumerowana wene ayah púpeq tútuue míowe.

²⁰ We kéro kega pokue mah marákó marákó áhnte kehiná kaweq ehwéh teri terinuwe. Itene Wahnahnka se séhréh aritonsabe sega ótaq sansá mirauwara író kega tagéra, Mah ehwéhmé aiq pútaq Manikáne ehwéhne uwe.]

Manikáne O Ehwehne
God's New Talk: The New Testament in the Awa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awa long Niugini

copyright © 1974, 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Faith Comes by Hearing

Language: Awa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

9673cf68-887a-574e-9ac8-846469c86b12